ЦАНА НУМАРУ—5 КАП.

УМОВЫ ПАДПІСКІ
(з дармовым дадаткам „Прафрух")

На 1 мес.	— 90 к.
„ 3 мес.	2 р. 60 к.
„ 6 мес.	5 р. —
„ 12 мес.	9 р. 75 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ
За радок конп. пасьля тэксту—50 к., іншагародняя абвесткі—1 р. за радок. Пасярод тэксту—у два разы даражэй. Пры шматразовым друкаваньні—скідка. Звыш тарыфу, згодна пастановы СНК ад 10-IX—24 г. бярэцца 10 проц. ўдатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца ў гал. канторы газ. „ЗЬВЯЗДА" Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх, тэл. 7-81.

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАЮ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту Камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Менскага АК КП(б)Б

ТЭЛЕФОНЫ:

Рэдактар	10-74
Сакратар	6-19
Партсэктар	13-80
Сэктар інфармацыі	13-80
Начны рэдактар	6-42
Галоўная кантора	7-81
Аддзел падпіскі	7-81
» абвестак	7-81

СУБОТА 31 мая 1930 г.
№ 125 (3723)
Год выданьня—XIV.

РЭДАКЦЫЯ і ГАЛОЎНАЯ КАНТОРА
МЕНСК, Савецкая, 63.

КП(б)Б была і застаецца непахіснай апорай Ленінскага ЦК УсеКП(б)

Бальшавікі Беларусі горача вітаюць правадыра партыі, пасьлядоўнага праваднікa ідэй Леніна—т. І. Сталіна

ЗА ЛЕНІНСКІ ЦК УсеКП(б)

Уся УсеКП(б) рыхтуецца да XVI зьезду. Мэты і задачы нашай партыі абмеркоўваюцца інтэрнацыянальны і ўся работа нашай партыі, пад кіраўніцтвам яе ЦК,—выразны довад пралетарскага інтэрнацыяналізму. За мінулы час яшчэ больш вырасьлі роля і значэньне УсеКП(б) у сусьветным камуністычным руху, у Камуністычным Інтэрнацыяналі. Пры кіраўнічым удзеле нашай партыі, на чале з яе ЦК, Камуністычны Інтэрнацыянал даваў сваячасова бязьпішны адпор усім апартуністычным тэчэніям у розных сэкцыях Камінтэрну. Мы кіраўнічым-жа ўдзеле нашай партыі была выпрацавана праграма Камуністычнага Інтэрнацыяналу—праграма міжнароднай пралетарскай рэвалюцыі. У галіне міжнароднай палітыкі Савецкага Саюзу наша партыя праводзіла і праводзіць пасьлядоўна палітыку міра. У ўмовах непасрэдна навісшай пагрозы вайны партыя з яшчэ большай энэргіяй узмацняе абароназдольнасьць краю супраць таго, каб быць падрыхтаванымі да адпору міжнароднаму імпэрыялізму.

ЦК УсеКП(б) праводзіў непрымірымую бальшавіцкую палітыку ў галіне індустрыялізацыі краю. І ў рэзультате гэтай правільнай палітыкі мы маем вялізарнейшыя дасягненьні ў галіне індустрыялізацыі краю. Лёзунг партыі—дагнаць і перагнаць перадавыя капіталістычныя краіны—мы ажыцьцяўляецца на праве. Днепрабуд. Турксіб, Трактарабуд, Аўтабуд і г. д., і г. д. Дзе і які край гісторыі чалавецтва ведаў такія тэмпы разгортваньня прамысловасьці! Мы дасягнулі такіх тэмпаў толькі таму, што наша партыя, пад кіраўніцтвам ЦК, змагла арганізаваць правільнае вырастаньне ўсіх магчымасьцяй, заложаных у сыстэме дыктатуры пралетарыяту. Мы павінны падкрэсьліць, што толькі маючы такі баявы штаб, як наш УсеКП(б) у сусьветным камуністычным руху, у Камуністычным Інтэрнацыяналі, толькі пры кіраўнічым удзеле нашай партыі, на чале з яе ЦК, Камуністычны Інтэрнацыянал даваў сваячасова бязьпішны адпор усім апартуністычным тэчэніям у розных сэкцыях Камінтэрну. Толькі

Ячэйкі КП(б)Б пачалі абгаварэньне тэзісаў XVI зьезду УсеКП(б)

Партыйныя масы цалкам і поўнасьцю ўхваляюць тэзісы

Вакол распрацоўкі перадзьездаўскіх пытаньняў мабілізаваць шырокія партыйныя масы для барацьбы за генэральну лінію партыі, супроць наскокаў на яе справа і „зьлева“

Па ячэйках КП(б)Б Кастрычніцкай арганізацыі (Менск) пачалася распрацоўка тэзісаў да XVI зьезду УсеКП(б). Амаль ва ўсіх ячэйках арганізацыі ўжо распрацаваны тэзісы тав. Якаўлева.

Райком партыі, надаючы вялікую ўвагу прасоўваньню тэзісаў у масы, забясьпечыў усе ячэйкі дакладчыкамі ад райкому. Першыя дні распрацоўкі паказалі, што на сходы зусім слаба прыцягваюцца беспартыйныя рабочыя, што рад партыйцаў слаба падрыхтаваны да распрацоўкі.

Некаторыя партыйныя ячэйкі пачалі ўжо распрацоўваць тэзісы тав. Куйбышава. Сходы партыйных ячэек, на якіх распрацоўваліся тэзісы т. Якаўлева, аднагалосна да іх далучыліся.

**

СМАЛЯВІЧЫ. (Па тэлефону). У трох вясковых парт'ячэйках ужо адбылося абмеркаваньне тэзісаў т. Якаўлева. На адкрытых сходах парт'ячэек, на якіх распрацоўваліся тэзісы, прысутнічалі калгасьнікі, бедняки і серадняки-індывідуалы. Усе пытаньні, якія закрануты тэзісамі, актыўна абмяркоўваліся сходам. Асаблівую зацікаўленасьць выклікаў пункт тэзісаў аб тым, што калгасьнікі-серадняки зьяўляюцца апорай савецкай улады ў вёсцы.

Тэзісы цалкам і поўнасьцю ўхвалены ўсімі сходамі, якія адбыліся.

**

СЬМІЛАВІЧЫ. (Па тэлефону). На вясковых парт'ячэйках Сьмілавіцкага раёну пачалося абмеркаваньне тэзісаў тав. Якаўлева. У прыватнасьці, асабліва актыўна прайшоў адкрыты сход парт'ячэйкі ў самых Сьмілавічах, на якім прысутнічала каля 250 чал. На 80 проц. сход складаўся з беспартыйных рабочых, саматужнікаў і сялян. Прысутнічалі члены калгасу «Чырвоны Прафінтэрн».

Сход Сьмілавіцкай парт'ячэйкі аднадушна цалкам ухваліў тэзісы.

**

У парткалектыве заводу «Энэргія» распрацоўка тэзісаў да XVI зьезду УсеКП(б) пачалася з 26 мая. Па ўсіх цэхавых ячэйках адбыліся ўжо адкрытыя сходы, на якіх распрацоўваліся тэзісы. На сходах па распрацоўцы зусім мала прысутнічае беспартыйных рабочых. Асабліва гэта датычыць ячэек мэханічнага і ліцейнага цэхаў.

Бюро парткалектыву забясьпечыла распрацоўку тэзісаў камуністымі і беспартыйнымі рабочымі другой і трэцяй зьмены.

Зараз праводзіцца надрыхтоўчая работа па арганізацыі гурткоў для вывучэньня і распрацоўкі матар'ялаў і пастаноў XIII зьезду КП(б)Б і XVI зьезду УсеКП(б).

Ячэйка не дала адпору антыпартыйнаму выступленьню

Распрацоўка тэзісаў да XVI зьезду УсеКП(б) у партыйных ячэйках Касьцюковіцкай партарганізацыі, за выключэньнем 2-3 ячэек, яшчэ не распачалася. Члены партыі і нават ячэйкі не знаёмы з тэзісамі. Райком партыі ня даў дырэктыў ячэйкам аб распрацоўцы тэзісаў.

Гэтымі днямі на партсходзе местачковай ячэйкі КП(б)Б стаяла пытаньне аб распрацоўцы тэзісаў. Што-ж паказаў гэты першы сход па распрацоўцы тэзісаў у Касьцюковіцкай арганізацыі?

На гэтым сходзе выявілася, што большасьць партыйцаў тэзісаў ня чытала, ня гледзячы на тое, што яны больш тыдня таму назад апублікаваны ў друку.

На гэтым сходзе мела месца зусім няправільнае выступленьне камсамольца Брайніна. Ён у сваім выступленьні казаў, што апублікаваныя тэзісы т. Якаўлева не вырашаюць праблемы калгаснага будаўніцтва і г. д. Далей ён сваім выступленьнем патрабаваў, каб партыя адмовілася ад палітычнай работы сярод бядняцка-серадняцкіх мас па падрыхтоўцы іх у калгасы, ад работы па арганізацыі беднаты. Такое выступленьне, бязумоўна, носіць праваапартуністычны характар. Партыйная ячэйка не дала належнага адпору такому выступленьню. Гэты сыгнал павінен мабілізаваць партыйную арганізацыю для барацьбы супроць усялякіх наскокаў на генэральную лінію партыі з боку як правых, так і «левых» апартуністых.

ПАДАРОЖНЫ.

К. МАНГУС

Памяці бальшавіка-чэкістага

Раптоўна памёр стары бальшавік тав Мангус Карл Іванавіч. Тав. Мангус нарадзіўся ў 1885 годзе у батрацкай сям'і Ліфляндзкай губ. У 1905 годзе тав. Мангус уступіў у рады РСДРП (бальшавікоў). Да 1914 г. працаваў у абшарнікаў у якасьці батрака і прымаў актыўны ўдзел у партыйнай рабоце. У 1914 г. быў забраны ў царскую армію, дзе служыў да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Будучы ў арміі ўвесь час, і ў асаблівасьці пасьля лютаўскай рэвалюцыі, актыўна ўдзельнічаў у рэвалюцыйнай барацьбе. Пасьля Кастрычніка тав Мангус абіраецца старшынёй Валкскага савету, а ў 1919 г. пераходзіць добраахвотна ў рады Чырвонай арміі. З 1920 г. да апошняй гадзіны свайго жыцьця працаваў у ворганах ВЧК АДПУ на адказных пасадах У апошні час зьяўляўся начальнікам Аршанскага акруговага аддзелу АДПУ. Разам з працаю ў ворганах ДПУ тав Мангус прымаў увесь час актыўны ўдзел у партыйнай рабоце, будучы бесьперапынна членам бюро АК КП(б)Б.

Раптоўная, нікім нечаканая сьмерць насьцігла яго калі ён зьбіраўся як дэлегат прыняць удзел у працы зьезду. У асобе т. Мангуса наша партыя страціла старога бальшавіка-чэкістага, нястомнага барацьбіта за перамогу сацыялізму.

В.

**

Бюро Аршанскага акруговага камітэту КП(б)Б і аршанская дэлегацыя XIII зьезду КП(б)Б з глыбокім жалем паведамляюць аб заўчаснай сьмерці члена бюро Аршанскага акруткому і дэлегата XIII зьезду тав. Мангуса К., якая пасьледвала 30 мая г.г., а 9 гадз. увечары ў гор. Менску.

Бюро Аршанскага АК КП(б)Б і дэлегацыя зьезду.

Да ўвагі мабілізаваных ЦК КП(б)Б у лік „60-ці“

Культпроп ЦК КП(б)Б у другі раз прапануе зьявіцца (пакой № 16 да т. Рогавай) наступным т. т.:

Луцкевіч (Белпайгандаль); Сапожнікаў (ЦК мэталістых); Сакольскі (Сакр. яч. ЦВК); Вончак (ЦВК); Бандарэнка (Акадэмія Навук); Айзенсон (Наркамфін); Мазур (Наркамасьветы); Якубчык (БДУ); Кісялеў (Музтэхнікум); Вадзінчук (Скурсындыкат); Баран (Дзяржплян); Івашчэнка (Наркамфін); Бояр (Дзяржгандаль).

Ухіленьне таварышоў, якія мабілізаваны згодна пастановы Сакратарыяту ЦК, ад яўкі, будзе разглядацца як парушэньне партыйнай дысцыпліны.

Акрамя таго наступныя таварышы атрымалі камандыроўкі, але да гэтага часу не зьявіліся ў рэдакцыі газэт, да якіх яны прымацаваны:

1. Захарава (Наркампрацы); 2. Гінзбург (Белкаапсаюз); 3. Смарчкоў (ВСФК).

Пытаньне аб гэтых таварышох перадаецца ў АКК.

Падрыхтоўка да збору ураджаю

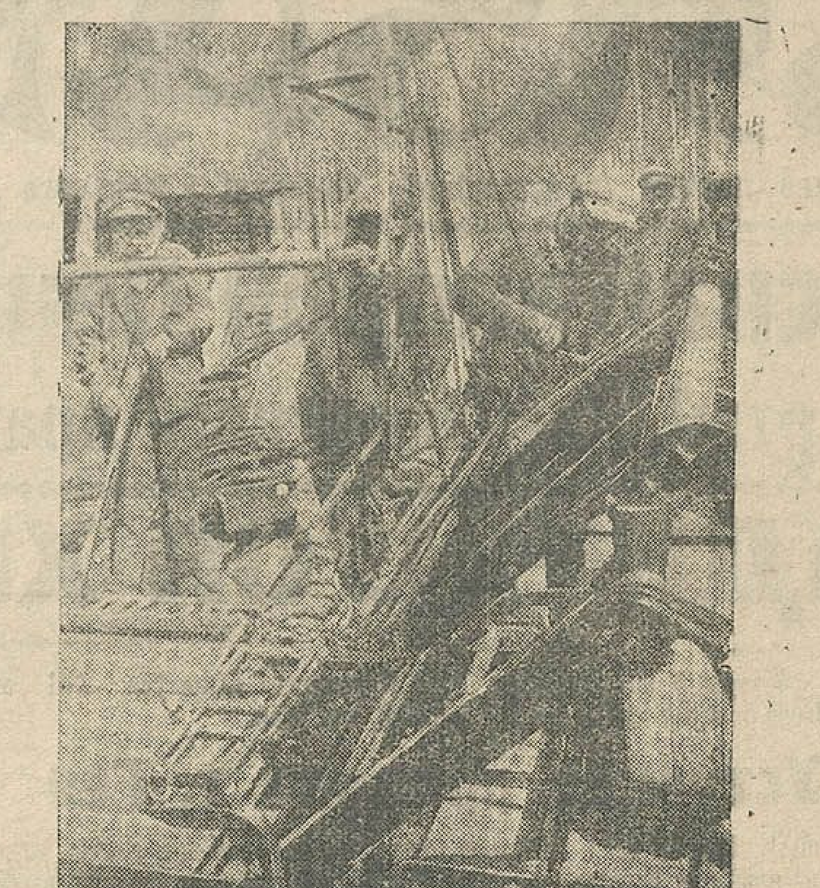

На здымку: зборка складанай жняяркі ў саўгасе імя 10-годзьдзя БССР на Мар'іне

Работа сяро жанчын не пераведзена на новыя рэйкі

Прайшло ўжо каля 5-ці месяцаў з часу вынясеньня вышэйшымі парторганамі пастановы аб рэарганізацыі партыйнага апарату. І зараз ужо ёсьць магчымасьць падагуліць некаторую практыку работы сярод жанчын, праведзенай па новаму. Рэарганізацыя партапарату прадугледжвала такую перабудову работы сярод жанчын, пры якой павінна павысіцца парткіраўніцтва і адказнасьць усёй партарганізацыі за правядзеньне гэтай работы. Аднак, мы зараз спатыкаемся з такімі момантамі, якія сьведчаць, што ня ўсюды гэта перабудова сапраўды праведзена, што ёсьць рад партарганізацый, якія не зразумелі сутнасьці і значэньня гэтай рэарганізацыі.

У даным выпадку мы на канкрэтных прыкладах адной з арганізацый хочам паказаць, наколькі яшчэ ня ўсюды здолелі разгарнуць работу сярод жанчын, нават пасьля рэарганізацыі. Такой арганізацыяй зьяўляецца **Дубровенская** (Аршанскай акругі). Працаўнікі Дубровенскага райкому КП(б)Б лічаць, што рэарганізацыя датычыць толькі вышэйшых парторганаў: ЦК і АК і што ня мае ніякіх адносін да райкомаў. Калі, моў, засталіся ў раёне жанарганізатары, то, значыцца, работа сярод жанчын павінна ісьці па-старому. Калі ў аднаго члена бюро райкому спыталі аб выніках рэарганізацыі і рабоце сярод жанчын пасьля яе, то ён адказаў: «Бачыце, у нас-жа ў райкоме той самы апарат, які быў і раней». Зразумела, пры такім разуменьні задач, якія ставіла перад сабою рэарганізацыя, ніякай работы быць не магло.

У Дуброўне за кароткі пэрыяд зьмянілася некалькі жанарганізатараў, а работа ад гэтага не палепшылася, а наадварот, пагоршылася, бо па-ранейшаму яна ўсёй сваёй цяжкасьцю ўскладаецца на райжанарганізатара, а нізавыя зьвеньні партарганізацыі, як і раней, не адчуваюць адказнасьці за работу сярод жанчын. З гэтае прычыны дэлегацкія сходы па ўсім раёне не працуюць: дэлегацкі сход у калгасе Барсукі разваліўся, бо ня быў забясьпечан партыйным кіраўніцтвам Не вядзецца работа і сярод батрацка-бядняцкай часткі жанчын на вёсцы. Таму батрачкі і бядначкі не згуртаваны вакол задач партыі, ня ўзьнята іх клясавая сьвядомасьць.

Таксама няма пералому і ў галіне культурна-бытавога абслугоўваньня жанчын раённымі савецкімі і грамадзкімі арганізацыямі. Раённае бытавое камісіі пры РВК няма. Па арганізацыі-ж ясьляй працуе, нават выконвае ўсю тэхнічную работу (абсталяваньне, падбор памяшканьняў, пэрсаналу і інш.) жанорг.

Ня лепшая справа і на Дубровенскай фабрыцы. Там таксама няма адпаведнага пералому ў парткіраўніцтве работай сярод работніц. Пасьля рэарганізацыі работы ў парткалектыве фабрыкі ліквідавалі платную адзінку жанарганізатара, а стварылі сэктары па рабоце сярод жанчын пры цэх'ячэйках. Сэктар складаецца з аднаго чалавека, г. зн. з таго-ж самага жанорга. На гэтым «рэарганізацыяй» у парткалектыве фабрыкі і скончылі, а работа, яе зьмест, так і засталіся па-старому.

На фабрыцы сярод кіруючых работнікаў няма выразнага разуменьня таго, як весьці работу сярод жанчын пасьля рэарганізацыі. Аб гэтым выразна гаворыць плян работы сярод жанчын, складзены ячэйкай ткацкага цэху У гэтым пляне асноўныя пункты вельмі агульныя, ня маюць нічога ў сваім зьмесьце канкрэтнага. У пляне намечана праводзіць адзін раз у шэсьць тыдняў сходы работніц фабрыкі. А якія пытаньні на іх ставіць і ці мэтазгодна іх склікаць—невядома. Бо на фабрыцы з 1.000 рабочых — 700 работніц і яны заўсёды прысутнічаюць на агульных сходах рабочых. Па-другое, калі бытавая праца ўскладаецца на жанарганізатара, то што будзе рабіць сацыяльна-бытавы сэктар фабкому?

Па ўсіх гэтых пытаньнях у пляне няма выразнасьці а яе трэба было-б унесьці.

На фабрыцы неабходна работу дыфэрэнцыяваць, неабходна прыстасоўваць яе да паасобных груп работы, бо ёсьць на фабрыцы адсталыя жанчыны, якія не разумеюць задач, што стаяць перад рабочымі на прадпрыемстве. Гэта становішча са складам раоботніц пры правядзеньні ўсёй работы трэба ўлічваць.

Паказаныя недахопы ў рабоце Дубровенскай арганізацыі характэрны і для раду другіх партарганізацый, бо ёсьць сыгналы аб гэтым-жа самым і з іншых раёнаў і прадпрыемстваў. Гэтыя адмоўныя зьявішчы трэба рашуча ліквідаваць, дабіўшыся сапраўднай перабудовы работы сярод жанчын, на аснове пастаноў партыі.

Для гэтага неабходна, асабліва зараз у сувязі з работамі XIII зьезду КП(б)Б, шырока абмеркаваць пытаньне аб рабоце сярод жанчын у новых умовах. Бо калі ў адносінах да вёскі мы маем больш-менш выразнасьць, то пытаньне аб працы сярод работніц патрабуе дэтальнай распрацоўкі ў нізавых партарганізацыях.

Наша думка, што ў першую чаргу гэту работу сярод жанчын трэба праводзіць не паогул а ўлічваючы канкрэтныя ўмовы і асаблівасьці кожнага прадпрыемства. У першую чаргу трэба ахапіць асобнай работай адсталыя пласты і групы работніц. якія толькі што ўліліся на вытворчасьць. Тут, бязумоўна, значнае месца павінны заняць дэлегацкія сходы, якія павінны дапамагаць і садзейнічаць клясаваму і вытворчаму выхаваньню гэтых груп работніц, мабілізуючы іх актыўнасьць на выкананьне прамфінпляну і ўздым вытворчасьці. Другім важнейшым момантам зьяўляецца работа з актывам работніц. Яна павінна весьціся сыстэматычна як партарганізацыяй, так і прафсаюзамі Асобную работу трэба весьці і па падрыхтоўцы ўдарніц у партыю, бо на гэтым вучастку мы значна адстаем. Бытавой, вытворчай і культурнай рабоце трэба аддаць больш увагі, трэба лепш кіраваць работай адпаведных сэктараў. Сацыяльна-бытавы сэктар павінен займацца пытаньнем быту работніц (ясьлі, сады, дзіцячыя пакоі), вытворчы — кваліфікацыяй работніц і прыцягненьнем іх да рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў, культурны сэктар — вучобай і ліквідацыяй няпісьменнасьці сярод работніц

На вёсцы асноўным момантам зьяўляецца павышэньне адказнасьці партарганізацый за правядзеньне работы сярод жанчын, актывізацыя работы дэлегацкіх сходаў у пытаньнях калектывізацыі і барацьбы з кулацтвам, налажданьне сыстэматычнай работы з жанчынамі ў групах беднаты і ў калгасах, правядзеньне работы з актывам савецкімі і грамадзкімі арганізацыямі.

Усе гэтыя закранутыя пытаньні работы сярод жанчын павінны знайсьці шырокі абмен практыкай і абгаварэньне на старонках нашага друку

Г. РАГАЗІНІКАВА.

Прамысловасьць і сельская гаспадарка Віцебшчыны да XIII зьезду КП(б)Б

(Да вынікаў VI Віцебскай акрпартканфэрэнцыі)

Віцебская VI акруговая партыйная канфэрэнцыя, якая гэтымі днямі скончыла свае работы на аснове шырока разгорнутай самакрытыкі, адзначыла рад недахопаў, якія мелі месца за мінулы пэрыяд паміж XII і XIII зьездамі КП(б)Б на асобных вучастках будаўніцтва ў Віцебшчыне.

Разам з гэтым канфэрэнцыя канстатавала рад вельмі значных дасягненьняў, якія сьведчаць аб пасьпяховым разгортваньні сацыялістычнага будаўніцтва ў акрузе.

За мінулы пэрыяд рабочая кляса Віцебшчыны вырасла на 44 проц., у адпаведнасьці з гэтым разьвілася і сама прамысловасьць, яе вытворчасьць і выпрацоўка. Аб тэмпах гэтага росту сьведчаць наступныя некаторыя даныя: выпрацоўка рэспубліканскай прамысловасьці на бягучы 1929-30 год павялічваецца ў параўнаньні з выпрацоўкай за 1928-29 год, прыкладна, на 45 проц. За пэрыяд паміж XII і XIII зьездамі пушчана ў ход многа цэхаў, агрэгатаў і варштатаў, якія ўзмацнілі базу далейшага сацыялістычнага разьвіцьця акругі.

Пачата і ўжо набліжаецца да канца будаўніцтва буйных прадпрыемстваў (алейная, швейная і панчошная фабрыкі), якія ўбяруць у сябе новыя тысячы новых рабочых.

Аб узмоцненым руху ўперад па шляху сацыялістычнага будаўніцтва сьведчаць таксама даныя аб выкананьні прамфінпляну прадпрыемствамі Віцебшчыны. Па буйнейшых прадпрыемствах рэспубліканскай прамысловасьці выпрацоўка ў першым паўгодзьдзі бягучага году перавысіла адпаведнае выкананьне прамфінпляну ў першым паўгодзьдзі 1928-29 году амаль на 70 проц.

Канстатуючы гэтыя бясспрэчныя посьпехі, неабходна, аднак, разам з гэтым адзначыць цэлы рад прарываў, на задачы зьнішчэньня якіх партыйная канфэрэнцыя мабілізавала ўсю актыўнасьць і ўвагу партыйнай арганізацыі і рабочых мас Віцебшчыны.

Дынаміка выкананьня прамфінпляну ў бягучым годзе па прадукцыі паказвае рост працэнту выкананьня яго ў другой квадры ў параўнаньні з першай. Аднак, за паўгодзьдзе ў цэлым прамфінплян у бягучым годзе недавыканан па прадукцыі, прыкладна, на 4 проц.

Апрача таго, красавік месяц, г. ё. першы месяц 3-яй квадры бягучага году, выявіў новыя тэндэнцыі ў галіне выкананьня прамфінпляну, а іменна: тэндэнцыі зьніжэньня тэмпаў яго выкананьня, паставіў прамысловасьць Віцебшчыны пад пагрозу зрыву прамфінпляну.

Побач з гэтым асабліва моцнае адставаньне ў выкананьні прамфінпляну наглядаецца ўвесь час па якасных паказальніках (павышэньне прадукцыйнасьці працы і зьніжэньне сабекошту).

З усімі гэтымі зьявішчамі адставаньня партарганізацыі рабочыя масы і кіруючыя органы ўвесь час упарта змагаліся, дасягнуўшы значных у гэтым кірунку посьпехаў.

У барацьбе з гэтымі зьявішчамі рос і разьвіваўся энтузіязм рабочых мас, які выліўся ў шырокую хвалю сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва. У даны момант пралетарыят Віцебшчыны спаборнічае з рабочымі масамі буйнейшых прамысловых цэнтраў Саюзу. На прадпрыемствах акругі зараз налічваецца звыш 14.000 ударнікаў, з якіх многія паказваюць сапраўдныя прыклады сапраўднай камуністычнай працы.

Партканфэрэнцыя мабілізавала вакол задач сацыялістычнага будаўніцтва ўсю актыўнасьць рабочых мас, выявіўшы новыя крыніцы энэргіі, выклікаўшы новы пад'ём творчага энтузіязму.

Усё гэта надае ўпэўненасьць, што прарывы, якія ёсьць у галіне выкананьня прамысловых заданьняў, будуць зьнішчаны і прамысловасьць акругі выканае ўсе ўзложаныя на яе задачы, усямерна дапамагаючы выкананьню пяцігодкі за чатыры гады.

Асаблівасьці сельскай гаспадаркі Віцебшчыны, хутарская спадчына Сталыпіншчыны, «усугубленая» «прышчэпаўшчынай» рабілі надта цяжкім працэс калектывізацыі і тэхнічную рэканструкцыю сельскай гаспадаркі акругі.

Усё-ж і ў гэтых адносінах VI акруговая партканфэрэнцыя мела магчымасьць канстатаваць наяўнасьць значных посьпехаў. Разьмеры калектывізацыі ў даны момант дасягнулі 14,5 проц., супроць 4,2 проц. на 1-е кастрычніка бягучага году.

Аднак, побач з гэтымі посьпехамі канфэрэнцыя паказала на цэлы рад правалаў у гэтай галіне, якія зьявіліся вынікам перагібаў і адміністраваньня з боку раду партыйных ячэек і асобных працаўнікоў.

Гэтыя перагібы прыпынялі пасьпяховую калектывізацыю і выклікалі адліў большай часткі серадпякоў з калгасаў. Кіруючыя органы Віцебшчыны дапусьцілі некаторую марудасьць у адносінах зьнішчэньня гэтых недапушчальных зьявішч, якія супярэчаць генэральнай лініі нашай партыі.

Канфэрэнцыя мела магчымасьць канстатаваць, што сваячасова ўзьнятая ЦК барацьба з перагібамі і адміністраваньнем, практычная работа арганізацыі па выпраўленьні дапушчаных памылак і перагібаў дала магчымасьць хутка зьнішчыць са шляху калектывізацыі ўсё тое, што перашкаджала нармальнаму яе разьвіцьцю, усё тое, што пагражала парушэньню саюзу паміж рабочай клясай і беднатай з серадняком.

Унцер-прышыбеевы, напрыклад, Гарадоцкія, якія насаджвалі калгасы, праводзілі «месячнік калектывізацыі» і г. д., былі зьняты з работы, як няздольныя праводзіць лінію партыі.

Партыйная арганізацыя сваячасова дала рашучы адпор правым апартуністам і «левым» загібшчыкам, якія жадалі адказнасьць за свае памылкі і перагібы пераваліць на партыйнае кіраўніцтва.

Веснавая сяўба, ня гледзячы на рад труднасьцяў, праходзіць параўнальна пасьпяхова, пасылае ўпэўненасьць, што асноўныя задачы бальшавіцкай сяўбы бягучай вясны па Віцебшчыне будуць выкананы.

Далейшыя шляхі рэканструкцыі сельскай гаспадаркі Віцебшчыны ляжаць у напрамку спэцыялізацыі акругі, як ільнаводна-жывёлагадоўчай, у напрамку будаўніцтва буйной сельска-гаспадарчай індустрыі і разьвіцьця здабываючай прамысловасьці, якая базуецца на мясцовым сырцы, што знаходзіцца ў нетрах акругі (торф і г. д.).

На жаль, да гэтага часу на гэтыя асноўныя праблемы сацыялістычнай рэканструкцыі акругі не зварачалася выстарчальнай увагі.

Сельская гаспадарка не спэцыялізавалася ў асноўных напрамках, вызначаных усімі прыроднымі і эканамічнымі ўмовамі акругі.

Гэта прывяло да заняпаду ролі акругі па асноўных галінах яе сельскай гаспадаркі. Віцебшчына, напрыклад, да рэвалюцыі ў ільнярстве займала пятае месца ў Расіі. Цяперашняя Віцебская акруга далёка адышла ад гэтай пазыцыі. Тое-ж самае здарылася і па лініі жывёлагадоўлі.

Палітычнае і гаспадарчае значэньне гэтай задачы да гэтага часу на Віцебшчыне слаба ўлічваецца. Да гэтай справы ў раёнах адносіліся пасыўна. Аб гэтым сьведчыць хаця-б такі факт, як зрыў месячніка жывёлагадоўлі ў акрузе.

У надзвычай зачатковым стане знаходзіцца с.-г. індустрыялізацыя Віцебшчыны. У акрузе няма, напрыклад, ніводнага ільнаапрацоўчага заводу. Пачата пабудова аднаго заводу, але па волі цэнтральных установ ён будуецца ўжо 3-ці год і невядома, калі будаўніцтва яго будзе скончана.

Трэба адзначыць, што праблема спэцыялізацыі сельскай гаспадаркі Віцебшчыны і яе індустрыялізацыі не заваявалі яшчэ належнай увагі з боку цэнтральных савецкіх і гаспадарчых устаноў.

Канфэрэнцыя актывізавала ўвагу партарганізацыі на гэтых важнейшых палітычна-эканамічных задачах сацыялістычнага будаўніцтва ў акрузе, вызначыўшы канкрэтныя шляхі іх ажыцьцяўленьня.

Да XIII зьезду КП(б)Б Віцебская арганізацыя прыходзіць з актывам значных дасягненьняў, з поўным разуменьнем тых недахопаў і прарываў, на зьнішчэньне якіх павінна быць у далейшым зьвернута ўся ўвага арганізацый і рабочых мас акругі, і з ясным усьведамленьнем новых задач, якія ўзмацняюць базу сацыялістычнай рэканструкцыі акругі.

Арганізацыя ўпэўнена, што пад неаслабным кіраўніцтвам ЦК яна з гэтымі задачамі справіцца, няўхільна і надалей праводзячы генэральную лінію партыі.

Я. ПАЙКІН.

СЬМІЛАВІЦКІ РАЕН УСЬЛЕД ЗА КАПЫЛЕМ СКОНЧЫЎ СЯЎБУ

Зрух у сяўбе на Аршаншчыне

Пасеўная плошча пашырана на 15%

СЬМІЛАВІЧЫ. (Па тэлефону). 29 мая Сьмілавіцкі раён скончыў сяўбу. Веснавы пасеўны плян выкананы на 100 проц., як калгасамі, так і індывідуальным сэктарам. Яравы клін у раёне пашыраны на 15 проц.

Становішча палепшылася

Сыгнал аб небясьпецы на пасеўным фронце ў Аршаншчыне, які быў даны «Зьвяздой» і маскоўскім друкам, зрабіў пэўны ўплыў. Акруговыя зямельныя работнікі адразу-ж паслалі сваіх прадстаўнікоў на месцы. Жорсткая крытыка недахопаў сяўбы ў друку і барацьба з перагібамі дапамаглі выправіць становішча. Аб гэтым сьведчыць хаця-б той факт, што на 25 мая ўся акруга ў цэлым выканала пасеўны плян на 61,2 проц. Значна падцягнуліся індывідуальнікі, якія зьяўляліся самым слабым вучасткам пасеўнага фронту ў акрузе. На 25 мая яны далі 60,1 проц. пляну. Як паведамлялася, па 10 мая акруга ў цэлым дала толькі 16,2 проц. пляну (калгасы—21,9 проц., а індывідуальнікі—15,3 проц.).

Пералом у індывідуальным сэктары тлумачыцца, галоўным чынам, ліквідацыяй скрыўленьняў у галіне земляўпарадкаваньня. На 10 мая ў акрузе налічвалася 1.112 індывідуальных гаспадарак, якія ня прыступілі да сяўбы. На 20 мая гэтая колькасьць зьнізілася да 477. На 25 мая няма яшчэ дакладных вестак, але ёсьць падставы меркаваць, што і апошняя лічба за мінулую дэкаду яшчэ больш зьменшылася.

Аднак, у некаторых раёнах і на сёньняшні дзень ня ўсе індывідуальныя гаспадаркі прыступілі да сяўбы. Часткова гэта тлумачыцца тым, што ў пэўных сельсаветах скрыўленьні яшчэ не ліквідаваны.

Мясцовыя арганізацыі не павінны супакоіцца на дасягнутых посьпехах, рашуча працягваць барацьбу з перагібамі і выпраўляць дапушчаныя скрыўленьні. Адначасова трэба прыняць меры, каб правільна адведзены індывідуальным гаспадаркам яравы клін не застаўся незасеяным у выпадку, калі той ці іншы індывідуальнік не апрацуе яго.

В.

Колькі-ж законтрактавана?

МАЗЫР. Кантрактацыя ў Мазыршчыне напярэдадні поўнага зрыву. Выкананьне пляну па паасобных відах культур складае ад 8 да 40 проц. Асабліва дрэнна ідзе кантрактацыя бульбы, тэхнічных культур, махоркі.

З боку акрпаляводсаюзу, садсаюзу і іншых відаў каапэрацыі не аддаецца патрэбная ўвага пытаньням кантрактацыі. Грамадзкая ўвага таксама не мабілізавана.

Цікава, што ў самым Мазыры нельга выявіць дакладна, колькі фактычна законтрактавана па розных культурах.

М. В.

Скарыстаць спажывецкую каапэрацыю

У радзе акруг пры рэарганізацыі сыстэмы сельска-гаспадарчай каапэрацыі раённыя ўстановы не ўдзялялі ніякай увагі арганізацыі першапачатковых вытворчых аб'яднаньняў. Вынікам гэтага зьявілася тое, што пасьля адліву з калгасаў індывідуальны сэктар застаўся амаль што зусім неабслугоўваемым.

Сялянам прыходзіцца езьдзіць па плуг, насеньне і інш. у райкалгассаюз за 30-35 вёрст ад свае вёскі. Гэта, зразумела, зусім ненармальна і адбіваецца на рэалізацыі сродкаў вытворчасьці.

Пакуль ня скончылася пасеўная кампанія і не арганізаваны першапачатковыя вытворчыя т-вы, мэтазгодна было-б, каб Белпаляводсаюз дагаварыўся з Белкаапсаюзам аб арганізацыі прасоўваньня сродкаў вытворчасьці праз спажывецкую сетку.

Л.

Барацьба супроць апартунізму ў пэрыяд паміж XV і XVI зьездамі УсеКП(б)*)

Партыя змагалася ў пэрыяд паміж XV і XVI зьездамі самым рашучым чынам супроць апартуністычных скажэньняў на практыцы, якія прымалі і прымаюць самыя рознастайныя формы. Правыя апартуністыя скрозь пальцы глядзелі, напрыклад, на змычку з прыватнікам, а часамі і патуралі ёй. Праваапартуністычныя скажэньні фінансава-плянавага апарату, скажэньне клясавай лініі ў разьмеркаваньні крэдытаў, машын і інш. былі простым рэзультатам уплыву буржуазных і дрбона-буржуазных элемэнтаў на асобныя праслойкі нашых партыйцаў у гаспадарчых органах. Сюды-ж адносіцца супраціўленьне правядзеньню 7-гадзіннага рабочага дня, пярэчаньні супроць бесьперапынкі, самастрахоўка пры складаньні плянаў капітальнага будаўніцтва з арыентоўкай на мінімальныя праграмы, абарона тэорыі «аб'ектыўных умоў», нібы перашкаджаючых выкананьню пяцігадовага пляну, адмаўленьне або спакойныя адносіны да сацыялістычнага спаборніцтва, пагардлівыя адносіны да падрыхтоўкі новых кадраў і да вылучэнства, коснасьць у адносінах скарачэньня дзяржапарату і г. д., і г. д.

Вядома, партыі прыходзіцца змагацца і тут на два фронты: змагацца і супроць зьявішч працілеглага парадку, калі прыхільнікі максымалісцкіх праграм ня ўлічваюць рэальных магчымасьцяй будаўніцтва і тым самым ствараюць дадатковыя труднасьці ў справе сацыялістычнага будаўніцтва.

У галіне сельскай гаспадаркі партыя змагалася рашуча з праваапартуністычнымі спробамі затрымаць рост калектыўных гаспадарак, са спробамі падмены сацыялістычнага будаўніцтва — будаўніцтвам індывідуальнай хутарской гаспадаркі. Мы мелі, напрыклад, у Ніжгародзкай губэрні, у Гарадзецкім павеце спробы абвясьціць агранэп, прычым загадчык эканамаддзелам аргпляну губземуправы Мінькоў так «тэарэтычна» ўгрунтоўваў плян агранэпу:

«Партыйныя органы робяць простую памылку, супроць эканомікі ідуць... Усюды, дзе высока разьвіта прамысловасьць, ствараецца пустка, сельская гаспадарка нічога ня робіць... Таму я лічу, што ў пэўных раёнах трэба высунуць прынцыпы агранамічнага нэпу. Калі быў абвешчан нэп, камуністыя былі зьдзіўлены і калі-б аб гэтым гаварыць да яго абвяшчэньня, то абвінавачвалі-б у контр-рэвалюцыі. — я, вядома, і не гаварыў тады. Цяпер я гэту рэч аб агранэпе прадумаў і лічу, што няма нічога страшнага ў межах некаторых раёнаў высунуць прынцыпы агранэпу, што канкрэтна выявіцца ў адрубох»... («Праўда», 23 жніўня 1929 году).

Такія-ж спробы насаджэньня хутарской гаспадаркі мы мелі і ў іншых абласьцях — на Украіне, у Беларусі. Гэтыя скажэньні партыйнай лініі былі паглыблены тым, што ў радзе зямельных органаў цьвёрда засела шкодніцкая арганізацыя, выкрытая толькі ў 1930 годзе. Шкоднікі выкарысталі праваапартуністычны ўхіл у сваіх мэтах, у мэтах згортваньня сацыялістычнага будаўніцтва, у мэтах узмацненьня капіталістычнага сэктару.

Апартунізм на практыцы зьвязваецца ва многіх выпадках з простым «зрастаньнем» асобных членаў партыі з кулацкімі або блізкімі да іх элемэнтамі, з перараджэньнем паасобных камуністых. Апартуністыя такога тыпу часта суб'ектыўна лічаць сябе прыхільнікамі лініі партыі. Тым небясьпечней такі «нутраны», стыхійны, не ўсьвядомлены часамі, але ад гэтага ня менш шкодны апартунізм. Ён і ў гэтым выпадку не перастае быць правым ухілам. Апартунізм на практыцы мае яшчэ выстарчальныя карэньні ў дробна-буржуазных умовах краіны, ва ўмовах, калі капіталістычныя элемэнты выкарыстоўваюць усе спосабы прыстасаваньня, усе сродкі, каб выкруціцца, ашукаць пільнасьць пралезьці нават у самую маленькую шчыліну. Трэба мець на ўвазе, што капіталізм супраціўляецца, ня толькі больш-менш адкрыта абвастраючы барацьбу, але і імкнучыся замаскавацца і такім чынам адвесьці ўдары. У гэтай абстаноўцы асабліва шкодзен апартуністы на практыцы, робячыся агентурай клясавага ворага.

**

Восень і вясна 1930 году зьвязаны з вялізарным ажыўленьнем калгаснага руху. 6-га студзеня 1930 году апублікавана пастанова ЦК УсеКП(б) «Аб тэмпе калектывізацыі і мерах дапамогі дзяржавы калгаснаму будаўніцтву», у якой ЦК паставіў задачу больш хуткага ажыцьцяўленьня калектывізацыі, чым гэта было намечана раней і ў пяцігодцы і ў кантрольных лічбах на 1929-30 год.

Ня гледзячы на тое, што ў гэтай-жа пастанове былі даны прыкладныя тэрміны стварэньня раёнаў суцэльнай калектывізацыі з улікам усіх асаблівасьцяй асобных абласьцей і раёнаў, цэлы рад мясцовых партыйных арганізацый не прынялі пад увагу гэтых указаньняў ЦК і паставілі сабе задачу ўжо вясной 1930 году закончыць калектывізацыю. Так, напрыклад, бюро МК на пасяджэньні 18-га лютага 1930 году прымае пастанову: «У сувязі з тым, што ў працэсе веснавой пасеўнай кампаніі **суцэльная калектывізацыя ў вобласьці ў асноўным будзе закончана**, даручыць т.т. Зайцаву, Позьнякаву, Акапян і Коган з прыцягненьнем зацікаўленых таварышоў да 8-га сакавіка вывучыць усе пытаньні партыйнай, савецкай, каапэрацыйнай і г. д. работы, выцякаючыя з факту суцэльнай калектывізацыі вобласьці і патрабуючыя свайго неадкладнага вырашэньня»...

Пачалося тое «головокружение от успехов», супроць якога так рашуча павінен быў выступіць ЦК, апублікаваўшы артыкулы т. Сталіна і ўхваляючы рад пастаноў для выпраўленьня дапушчаных памылак. Ня гледзячы на тое, што лёзунг ЦК аб ліквідацыі кулацтва, як клясы, быў дан у зусім ясным і дакладным выглядзе, пленум МК 26-28 сакавіка ўхваляе пастанову, у якой сказана, што «перад усёй партыяй і Маскоўскай абласной арганізацыяй стаіць, як адзіная, высунутая ЦК палітычная задача ліквідацыі кулацтва і новай буржуазіі ў цэлым, як клясы, у савецкай дзяржаве». Праз некалькі дзён МК і МКК вымушаны былі прызнаць гэту памылку, бо ЦК ня высоўваў задачы для цяперашняга пэрыяду «ліквідацыі новай буржуазіі ў цэлым, як клясы» і гутарка ішла аб ліквідацыі кулацтва, як клясы, у раёнах суцэльнай калектывізацыі. Тав. Сталін прымушан быў вытлумачыць суадносіны паміж гэтымі двума лёзунгамі—ліквідацыі кулацтва, як клясы, у раёнах суцэльнай калектывізацыі і абмежаваньня, выцісканьня кулака ў раёнах, дзе няма суцэльнай калектывізацыі. Ён вытлумачыў (у адказе сьвярдлоўцам), што другі лёзунг зьяўляецца дапаможным, але, што гэта зусім ня значыць. што можна падмяніць лёзунг абмежаваньня і выцісканьня кулацтва ў раёнах, дзе няма суцэльнай калектывізацыі, лёзунгам неадкладнай ліквідацыі кулацтва, як клясы.

Пры гэтым многія партыйныя арганізацыі захапіліся раскулачваньнем там, дзе ня было нічога зроблена для таго, каб калектывізаваць вёску,для таго, каб вытлумач[illegible] задачы партыі ў галіне калектыв[illegible] Задача калектывізацыі ў цэлы[illegible]ц была заменена задачай [illegible]. Да гэтай справы пасьпяшыліся прымазацца сям-там проста варожыя партыі элемэнты для таго, каб настроіць серадняка супроць партыі, супроць савецкае ўлады. Цэлы рад самых грубых скажэньняў быў дапушчан у справе выкананьня важнейшай дырэктывы партыі, у адносінах да калектывізацыі. Тав. Сталін павінен быў па даручэньні ЦК у «Адказе таварышом-калгасьнікам» і ў артыкуле «Галавакружэньне ад посьпехаў» рэзка стукнуць па тых, хто сваімі памылкамі зрываў справу калектывізацыі.

Такія-ж памылкі, якія дапусьціла Маскоўская арганізацыя, дапусьціў і цэлы рад іншых арганізацый. Сям-там загаварылі і аб ліквідацыі нэпа і наогул па пытаньні аб нэпе. Мы атрымалі ў радзе органаў друку даволі стракатае разгалосьсе.

Яшчэ раней, на канфэрэнцыі аграрнікаў-марксыстых 27-га сьнежня 1929 году т. Сталін у пытаньні аб аграрнай палітыцы ў СССР выступіў з крытыкай цэлага раду апартуністычных тэорый, як тэорыя роўнавагі, «тэорыя самацёку» ў сацыялістычным будаўніцтве, тэорыя «ўстойлівасьці дробнай сялянскай гаспадаркі», — супроць няправільных тэорый аб прыродзе калгасаў і інш. Гэтым сваім выступленьнем тав. Сталін паставіў задачу самай рашучай барацьбы з радам антымарксыцкіх, антыленінскіх тэорый, якія мелі некаторы крэдыт і ў партыйных радох сярод рознага роду ўхілістых.

Правыя апартуністыя проста ўзрадаваліся сям-там «левым» загібам. Гэтыя «левыя» загібы палегчылі ім барацьбу супроць партыі і гэта павінен быў адзначыць т. Сталін у сваім артыкуле «Галавакружэньне ад посьпехаў»:

«Справа ў тым, што памылкі «левых» загібшчыкаў у галіне калгаснага руху зьяўляюцца такімі памылкамі, якія ствараюць спрыяючую ўстаноўку для ўмацаваньня правага ўхілу ў партыі. Чаму? Таму, што гэтыя памылкі паказваюць лінію партыі ў адваротным сьвятле, значыцца, яны палягчаюць справу дыскрэдытацыі партыі, — значыцца, яны палягчаюць барацьбу правых элемэнтаў супроць кіраўніцтва партыі. Дыскрэдытацыя партыйнага кіраўніцтва ёсьць тая самая элемэнтарная глеба, на базе якой толькі і можа разыграцца барацьба правых ухілістых супроць партыі. Гэту глебу даюць правым ухілістым «левыя» загібшчыкі, іх памылкі і скрыўленьні. Таму, каб змагацца з посьпехам з правым апартунізмам, трэба перамагчы памылкі «левых» апартуністых. «Левыя» загібшчыкі зьяўляюцца аб'ектыўна саюзьнікамі правых ухілістых.

Такава сваяасаблівая сувязь паміж «левым» апартунізмам і правым ухілізмам.

Гэтай сувязяй і трэба вытлумачыць той факт, што некаторыя «левыя» часта пагаворваюць аб блёку з правымі. Гэтым-жа трэба вытлумачыць тое сваяасаблівае зьявішча, што адна частка «левакоў», учора яшчэ «праводзіўшая ўра-наступленьне і прабаваўшая калектывізаваць СССР за якія-небудзь два-тры тыдні, сеньня ўпадае ў пасыўнасьць, апускае рукі і ўступае поле барацьбы правым ухілістым, вядучы, такім чынам, лінію на сапраўднае адступленьне (бяз двукосьсяў) перад кулацтвам.

Асаблівасьць моманту, які мы перажываем, заключаецца ў тым, што барацьба з памылкамі «левых» загібшчыкаў зьяўляецца ў нас умовай і сваяасаблівай формай пасьпяховай барацьбы з правым апартунізмам».

Адначасова з артыкулам т. Сталіна была апублікавана «Адозва ЦК да ўсіх цэнтральных камітэтаў нацыянальных рэспублік, усіх краявых, абласных, акруговых і раённых камітэтаў партыі аб неабходнасьці неадкладна ліквідаваць скрыўленьні палітыкі партыі» («Праўда» ад 15 сакавіка 1930 г.).

Ліст т. Сталіна і пастанова ЦК трапілі проста ў цэль і аказаліся вагаром для рашучага выпраўленьня дапушчаных памылак і перагібаў. На некаторых «загібшчыкаў» гэты ліст зрабіў уплыў, як цэбар халоднай вады і ад галавакружальных палётаў уверх гэтыя «загібшчыкі» ўпалі ў пасыўнасьць. Адначасова, некаторыя таварышы прабавалі вытлумачыць развал папяровых калгасаў суцэльнай прыродай серадняка, які, моў, нямінуча павінен хістацца. Ствараліся рознастайныя няверныя апартуністычныя тэорыі прыліваў і адліваў. Супроць гэтых няправільных тэорый неабходна самая рашучая барацьба, бо яны затрудняюць яснае зразуменьне пастаўленых перад намі задач.

Правая небясьпека не перастае быць галоўнай, бо яна адбівае націск кулацтва — галоўнага ворага сацыялізму ўнутры краіны. Памылкі «левых» загібшчыкаў узмацняюць пазыцыі правых. «Левыя» загібы адбіваюць антысерадняцкія настроі некаторых элемэнтаў беднаты. Бурна накіраваўшыся ў рэчышча калектывізацыі, гэтыя элемэнты страцілі разуменьне таго капітальнейшага факту, што бяз правільнага правядзеньня гэтай справы на аснове ўцягненьня серадняка калектывізацыю нельга моцна абярнуць у суцэльную, што калектывізацыю нельга праводзіць «за лік» серадняка, што калектывізацыя павінна прыносіць выгаду і серадняцкім пластом, падымаючы іх жыцьцёвы узровень на аснове росту вытворчай базы калгасаў. Такія настроі асобных элемэнтаў беднаты, узмоцненыя «левымі» загібамі, адштурхалі серадняка ад калгасаў, узмацнілі яго хістаньні, значыцца, узмацнялі кулацтва, палягчаючы яму сям-там прарваць хоць-бы часова сваю ізаляцыю.

Перад самым зьездам ужо наглядаюцца паасобныя перадзьездаўскія вылазкі супроць раду партыйных установак пад выглядам крытыкі перагібаў, чуюцца знаёмыя старыя праваапартуністычныя матывы — «радзей крок». Гэтыя матывы пераплятаюцца з трацкісцкімі выступленьнямі заграніцай і ў падпольлі напярэдадні XVI зьезду, лёзунгі трацкістых часта пераплятаюцца з лёзунгамі правых апартуністых; трацкістыя напярэдадні XVI зьезду прабуюць «пралезьці ў шчыліну разгалосьсяў» памацаць глебу для сумеснай з правымі атакі супроць партыйнай лініі.

Е. ЯРАСЛАЎСКІ.

(Канец будзе)

*) З артыкулу, які будзе надрукаваны ў часопісе «Большэвік», што выходзіць гэтымі днямі.

ЛІСТОК РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ІНСПЭКЦЫІ

ГЭРОІ БЮРАКРАТЫЗМУ І ЦЯГАНІНЫ

Ачышчаны ад бюракратаў і чужых элемэнтаў апарат Наркамгандлю здолее змагацца за баявыя тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва

Папярэднія вынікі праверкі апарату Наркамгандлю

Праверка апарату Наркамгандлю закончана. Пры абмеркаваньні вынікаў яе на агульным сходзе супрацоўнікаў Наркамгандлю і гандлёва - каапэратыўных установаў, у спрэчках нікто не пярэчыў супроць вывадаў, зробленых камісіяй. Але некаторыя супрацоўнікі Наркамгандлю, згаджаючыся з вывадамі, рабілі спробу зваліць віну на сыстэму і аб'ектыўныя прычыны і на тое, што іх «блытаў Наркамгандлю СССР». Бязумоўна, такія спробы ёсьць нішто іншае, як нежаданьне прызнаць свае памылкі і зьняць з сябе адказнасьць за дрэнную пастаноўку справы Наркамгандлю. Зусім забываюць, што сыстэма залежыць ад арганізацыйнай работы апарату і ад людзей, а не ад аб'ектыўных прычын.

У часе працы камісіі выяўлена зусім ясна, што з боку большасьці супрацоўнікаў Наркамгандлю ня было праяўлена жаданьне ўскрыць свае памылкі, недахопы, дапамагчы камісіі выпрацаваць мерапрыемствы па перабудове работы апарату — ад чыста апаратных функцый да плянавага абмену паміж горадам і вёскай.

Асноўныя недахопы апарату Наркамгандлю заключаюцца ў наступным:

апарат не перабудаваўся і не прыстасаваў сваёй працы да выкананьня пастаўленых перад ім задач;

слабое рабочае і партыйнае ядро ў апараце, а адсюль адсутнасьць клясавай чуласьці, неразуменьне палітыкі партыі і ўраду некаторымі супрацоўнікамі, якія займаюць адказныя пасады, адсюль і галавацяпскія, палітычна шкодныя дырэктывы, як абагульваньне ..., забарона продажу прадуктаў сялянамі, што па сутнасьці прывяло да зьнішчэньня рынкаў у некаторых мясцох БССР;

адсутнасьць выразнасьці пры разьмеркаваньні абавязкаў і работы паміж асобнымі групамі і адказнасьці асобных кіраўнікоў груп за сваю працу;

невызначэньне правоў і абавязкаў Наркамгандлю і адсутнасьць жывога кіраўніцтва імі — зводзіла іх работу да дробязей, а часамі да шкодных дырэктыў па лініі каапэрацыі і інш.;

выкананьне дырэктыў вышэйшых органаў і праверка сваіх пастаноў у Наркамгандлі зусім адсутнічае. Можна прывесьці цэлы рад прыкладаў, калі дырэктывы ўрадовых органаў ня выконваліся зусім, або выконваліся са значным спазьненьнем.

Наогул работу апарату Наркамгандлю трэба карэнным чынам перабудаваць. Неабходна, каб кожны кіраўнік групы нёс адказнасьць за сваю працу і не хаваўся за плечы наркома і шматлікіх бюракратычных міжведамственых нарад, чаго інакш, як перастрахоўкай назваць нельга. Патрэбна правесьці ў жыцьцё пастанову XVI парт. канфэрэнцыі, якая дала цьвёрдую і выразную дырэктыву ў гэтым пытаньні і, відавочна, незразумелую ні кіраўніцтву Наркамгандлю, ні супрацоўнікам.

Бюракратызм у Наркамгандлі існаваў таму, што яго работа да гэтага часу ня была ўзята пад кантроль рабочых мас. Самакрытыкі ўнутры апарату адсутнічалі. За ўвесь год у насьценнай газэце ня было артыкулаў, якія-б высьвятлялі недахопы ў пастаноўцы работы наогул і галавацяпствы паасобных працаўнікоў. Адсюль неабходна зрабіць вывад, каб на далейшы час Наркамгандаль ставіў на абгаварэньне рабочых сходаў важнейшыя свае мерапрыемствы.

Старшыня камісіі па праверцы і чыстцы апарату Наркамгандлю КУДЗЕЛЬКА.

Экспарт і імпарт—без кіраўніцтва

Аб значэньні экспарту для народнай гаспадаркі краіны гаварыць ня прыходзіцца. Здавалася-б, што на гэтае сур'ёзнае пытаньне Наркамгандлю трэба было зьвярнуць максымум увагі. Між тым, брыгады па праверцы работы Наркамгандлю выявілі рад вялікіх недахопаў, якія ні ў якім разе не маглі спрыяць разьвіцьцю экспарту па БССР.

Экспартны плян недастаткова ўвязан з загатоўчымі плянамі. Экспартная група ўнутры Наркамгандлю адарвана ад яго загатоўчых груп. Па сутнасьці экспартная група зьяўлялася ня кіруючай, якая павінна была кіраваць экспартуючымі арганізацыямі, а тэхнічнай фіксуючай становішча экспарту.

Пры наяўнасьці вялікай колькасьці зусім непатрэбных нарад па пытаньнях ня сур'ёзных, экспартны плян БССР не абмяркоўваўся кіруючымі асноўнымі працаўнікамі наркамату. Адгэтуль недастатковая ўвязка гэтага пляну з іншымі апэрацыйнымі плянамі Наркамгандлю.

Пытаньням выяўленьня новых відаў экспарту і пашырэньня існуючага экспарту не ўдзялялася дастатковай увагі як з боку Наркамгандлю, так і з боку экспартуючых арганізацый.

Навуковыя сілы і навуковыя ўстановы БССР да пытаньняў выяўленьня новых відаў экспарту ня прыцягнуты. Гэта тлумачыцца тым, што ў Наркамгандлі адсутнічала плянавая работа.

Асобна належыць адзначыць адсутнасьць якой-бы там ні было фактычнай паверкі работы экспартуючых арганізацый за ўвесь час існаваньня Наркамгандлю. Гэта зусім недапушчальна, калі ўлічыць, што экспартуючыя арганізацыі працуюць ня добра.

Наркамгандлю не займаўся зусім пытаньнем зьніжэньня выдаткаў па экспарце, а гэта асноўная работа Наркамгандлю, як плянуючага органу. Сац. спаборніцтва па экспартным пляне разгорнута ня было. Грамадзкая думка вакол экспарту недастаткова мабілізавана.

Усё гэта сьведчыць аб тым, што кіраўніцтва экспартнай працай з боку Наркамгандлю пастаўлена кепска.

Яшчэ горшая справа з імпартам.

Уся роля Наркамгандлю зводзілася да пісаньня папер. Ніякага плянаваньня імпарту як з боку Наркамгандлю, і з боку Дзяржпляну ня было. Як Наркамгандаль, так і Дзяржплян штампавалі заяўкі ведамстваў па імпарце бяз усякай праверкі гэтых заявак, вывучэньня іх з боку мэтазгоднасьці гэтага імпарту.

Пры гэтым трэба адзначыць, што пры існуючай сыстэме імпартнай работы арганізацыі (ВСНГ) падаюць свае заяўкі на імпарт раней, чым імі складаюцца прамфінпляны. Пры такім становішчы цяжка сапраўды выявіць мэтазгоднасьць імпарту, першачарговасьць яго. Трэба сказаць, што ў БССР пры зацьвярджэньні імпартных заявак, зусім не выяўляюцца магчымасьці разьмеркаваньня гэтага імпарту па саюзнай прамысловасьці.

Апэрацыйнай арганізацыяй па імпарце зьяўляецца Дзяржгандбел. І вось Наркамгандаль за ўвесь час не прарэвізаваў гэту арганізацыю. Наркамгандаль ні разу не праверыў мэтазгоднае скарыстаньне імпартнага абсталяваньня, хаця-б па гандлёвай і каапэрацыйнай сыстэме.

С.

> «Устанаўленьне выразнага разьмеркаваньня работ паміж выканаўцамі і адказнасьці кожнага з органаў і кожнай за ставчых на любой савецкай пасадзе асоб за выкананьне пэўных заданьняў і практычных работ, зьяўляецца адным з самых важных умоў палапшэньня работы апарату і забесьпячэньня сапраўднай магчымасьці праверкі выкананьня. Павінна быць рашуча пакончана з маючай да гэтага часу надзвычайна шырокае распаўсюджаньне падменай вырашэньняў пытаньняў у межах сваіх праў і абавязкаў адпаведным органам і ўнутры органу адпаведным выканаўцам—рашэньнямі шматлікіх безадказных як міжведамственых, так і ўнутрыведамственых камісій, паколькі такі мэтад вырашэньня пытаньняў кіраўніцтва не толькі не зьяўляецца спосабам уцягненьня шырокіх рабочых мас у кіраўніцтва, але і перашкаджае яму, отвараючы, шляхам узаемнай пераотрахоўкі працаўнікоў дзяржаўнага апарату, паўнейшую іх безадказнасьць, робячы апарат недаступным кантролю шырокіх мас, зьнішчаючы, якую-б там ні было магчымасьць сапраўднай праверкі выкананьня. Неабходна «бязьлітасная барацьба супроць пануючай расплыўлівасьці і няяснасьці ў пытаньні аб тым, што кожнаму паасобку даручана, і супроць вынікаючай адсюль паўнейшай безадказнасьці» (ЛЕНІН, Зборн. аб палепшэньні дзяржапарату, стар. 78).
>
> (З пастановы XVI парт. канф. па пытаньнях аб выніках і бліжэйшых задачах барацьбы з бюракратызмам).

Горшы від бюракратызму

Аб рабоце групы прамтавараў на чале з тав. Найдусам ужо пісалі, і ня раз. Але-ж тыя дэфэкты, якія былі выяўлены ў пачатку праверкі, бляднеюць перад тымі грубымі памылкамі і бюракратычнымі скажэньнямі, якія ў асноўным характарызуюць работу гэтай групы.

Адсутнасьць клясавых установак і якіх-бы там ні было прынцыпаў у справе разьмеркаваньня тавараў

Адна з найбольш важных задач групы прамтавараў Наркамгандлю, як плянаваньне завозу прамтавараў, ажыцьцяўлялася мэханічна ў тым сэнсе, што гэтыя пляны адбівалі толькі асноўныя моманты разьмеркаваньня прамтавараў паміж горадам і вёскай. Што датычыць пытаньня клясавага разьмеркаваньня тавараў унутры паасобных сэктараў, дык гэты момант не знайшоў ніякага адбітку ў плянах групы. Так, напрыклад, па гарадзкім сэктары няма ня толькі ніякіх паказаньняў наконт клясавага разьмеркаваньня тавару паміж паасобнымі групамі рабочых, але-ж нават няма паказаньняў наконт разьмеркаваньня тавараў паміж рабочымі, служачымі і іншымі коламі гарадзкога насельніцтва. Такое-ж становішча мы маем і ў адносінах да сельскага сэктару; толькі ў лютым месяцы група прамтавараў сумесна з Белкаапсаюзам распрацавала праект, які прадугледжвае некаторыя клясавыя ўстаноўкі ў справе разьмеркаваньня тавараў унутры сельскага сэктару. Такім чынам, практыка клясавага разьмеркаваньня тавараў, якая характарызуецца, да рэчы кажучы, радам памылак, праходзіла міма кіруючага ўплыву з боку Наркамгандлю.

Ва ўмовах напружанага становішча рынку манэўраваньне прамтаварамі па асобных раёнах мае вялізарнае значэньне. Але-ж і тут у плянах групы прамтавараў няма ніякіх прынцыпаў, карэктуючых параённае разьмеркаваньне тавараў. У выніку гэта група ня мела ніякага ўплыву на разьмеркаваньне прамтаварных фондаў ня толькі па асобных раёнах (загатоўчыя, раёны разьвітай кантрактацыі с.-г. прадукцыі і інш.), але-ж і па асобных акругах. Зусім зразумела, што пры такой сыстэме работы, вылучэньне прамтаварных фондаў для загатовак праводзіцца выпадкова, бяз сыстэмы і прадуманасьці.

Няма выразнасьці ў справе рэгуляваньня рынку

Вельмі часта група прамтавараў дае арганізацыям зусім нявыразныя дырэктывы наконт прэміяваньня загатовак. 8-V 30 г. група прамтавараў прапанавала Белкаапсаюзу даць паказаньні Слуцкаму аддзяленьню аб прэміяваньні загатовак каменю. Зразумела, што для выкананьня гэтай дырэктывы Белкаапсаюз павінен быў ведаць разьмеры загатовак і прамтавараў, вылучаных на гэта, але-ж аб гэтым ніякіх паказаньняў у дырэктыве групы прамтавараў няма, і Белкаапсаюз павінен быў «гадаць на кофейной гуще».

Далей, 14-IV 30 г. група прамтавараў прапануе Белкаапсаюзу вылучыць прамтаварныя фонды для прэміяваньня цэлага раду загатовак, і ў тым ліку загатовак шышак, калі збор апошніх быў ужо скончан. Зразумела, што дырэктыва групы прамтавараў у частцы шышак ня была выканана.

Група прамтавараў вельмі часта разьмяркоўвала няіснуючыя ў даны час і ў данай арганізацыі будаўнічыя матар'ялы. Так, паводле нараду, выданага 30-І Белмясгандлю на цэглу, на Магілеў аказалася, што там у гэты час цэглы зусім няма.

У павуціньні найдусаўскага бюракратызму

Ужо пісалася аб шматлікіх нарадах, як асноўным мэтадзе работы гэтай групы. І сапраўды, у справе скліканьня ўсякіх нарад група прамтавараў пабіла ўсе рэкорды бюракратызму. Скліканіся зусім непатрэбныя нарады, адбіраўшыя шмат часу ў працаўнікоў іншых арганізацый.

10-XI 29 г. склікаецца нарада, на якой прапануецца ўсім зацікаўленым арганізацыям (Скурсындыкат, Белкаапсаюз і інш.) паведаміць Наркамгандаль аб колькасьці тавараў, якія яны атрымаюць у 1929-30 г. для спэцвопраткі.

30-V 29 г. склікаецца нарада 7 арганізацый для абгаварэньня парадку збору заявак арганізацый на будаўнічыя матар'ялы, на якой выносіцца вельмі «мудрая» пастанова аб тым, што ВСНГ павінен падаць заяўкі на гэтыя матар'ялы для прамысловага будаўніцтва, Наркамгандаль — для гандлёвага будаўніцтва і г. д.

Ці патрэбна паказваць абсалютную няпрыдатнасьць такіх нарад і бюракратычнасьць такіх мэтадаў работы.

Вось яшчэ характэрны прыклад. 18-IV 29 г. БСІКА паведаміла Наркамгандлю аб невыкананьні Белсампрамсаюзам яго (НКГ) пастановы аб водпуску інваліднай каапэрацыі 41 тоны алею. Толькі праз тры тыдні (якія баявыя тэмпы ў рабоце) група прамтавараў паслала наконт гэтага запытаньне БСПС, які 14-V адказаў, што ім дана распараджэньне аднэй арцелі адпусьціць 5 т. (замест 41 тоны). Здавалася-б, што Наркамгандаль, атрымаўшы гэткі адказ, павінен быў зараз-жа прапанаваць БСПС адпусьціць БСІКА рэшту—36 тон алею. Але-ж група прамтавараў, замест гэтага, пасылае 13-V 29 г. яшчэ адно запытаньне БСПС аб тым, як будзе ім выканана пастанова, а 20-V склікае нараду дзеля таго, каб канстатаваць факт невыкананьня БСПС пастановы Наркамгандлю і прапанаваць яму у 7-дзенны тэрмін дагаварыцца з БСІКА адносна ўрэгуляваньня гэтага пытаньня. Такіх фактаў ёсьць шмат, але-ж і прыведзеных даволі для вываду аб тым, што гэткая сыстэма работы ёсьць самы горшы від бюракратызму.

І калі гэту сыстэму і практыку работы групы прамтавараў супаставіць з такім фактам, што вельмі важная пастанова аб неабходнасьці ўзмацненьня забесьпячэньня Віцебскай акругі прамтаварамі для мэт загатовак ільну не пасылаецца БКС для выкананьня (для скліканьня непатрэбных нарад ёсьць час, а для гэтага часу не знаходзіцца), дык будзе зусім яснай сыстэма работы групы прамтавараў, як нікуды нягоднай і ўдубальт бюракратычнай.

В. АДЛЕРШТЭЙН.

Кансультанты, ці тэхнічныя перапісчыкі

У гэтым артыкуле мы спынімся на тых пытаньнях, з якімі прыходзілася азнаёміцца нашай брыгадзе.

Возьмем, напрыклад, прамтаварную групу, на чале якое знаходзіцца эканамісты — т. Найдус. Ня гледзячы на тое, што т. Найдус і зьяўляецца эканамістым гэтае групы, але глыбокая эканамічная работа ў яго групе амаль адсутнічае. Замест сапраўднага рэгуляваньня, на падставе эканамічнага вывучэньня таго ці іншага пытаньня, т. Найдус займаецца папяровай перапіскай, а часта і адпіскай. У выніку такіх адносін т. Найдуса да справы, мы маем наступнае:

1. У галіне рацыяналізацыі таварапрасоўваньня, пачынаючы з 1927 г., нічога ня зроблена.
2. Належнага вывучэньня цэн, накідак і іх рэгуляваньня — няма. З 1927 году цэны ў асноўным нават не пераглядаліся, ня кажучы аб тым, што ніякага кантролю за імі няма.
3. Важнейшая палітычная кампанія па зьніжэньні цэн, якая амаль поўнасьцю датычылася групы т. Найдуса, прайшла амаль без яго ўдзелу.

Матар'ялы праверкі работы т. Найдуса сьведчаць аб тым, што ён ня справіўся з гэтай работай.

Ня мае чым пахваліцца і кансультант па сырцы—т. Кізіла. Гаворыць ён многа і ня кепска, але карысьць з яго працы мала. Рацыяналізатарскай работы па яго групе, за выключэньнем скурсырцу, зусім няма.

Праведзеная некаторая рацыяналізацыя ў адносінах скурсырцу, праароблена не па ініцыятыве т. Кізіла, а выключна па пастанове вышэйшых органаў.

Нарэшце, нельга ня спыніцца на рабоце т. Турака. Пытаньнем пашырэньня харчовай базы т. Турак пачаў цікавіцца толькі ў мінулым годзе. Яечна-птушнаму рынку аддавалася таксама мала ўвагі. У выніку — у БССР маем усяго дзьве птушніцкія гаспадаркі ў той час, калі мінімальная патрэба, па думцы т. Турака, хаця-б 1 гаспадарка на акругу. Роля гэтай групы ў арганізацыі прыгарадных гаспадарак — нязначная.

БРЫГАДЗІР.

Цыркуляр кіраваў загатоўкамі

Перш за ўсё, што кінулася ў вочы рабочай брыгадзе фабрыкі «Кастрычнік», якая правярала работу Наркамгандлю ў галіне загатовак, гэта амаль поўная адсутнасьць жывога кіраўніцтва. На месцы адказныя працаўнікі выяжджалі зусім рэдка. У асноўным кіраўніцтва Наркамгандлю загатоўкамі ажыцьцяўлялася цыркулярамі і перапіскай. Кожны з супрацоўнікаў лічыў сваім абавязкам пісаць і пісаць, чым больш.

Сэнс-жа гэтых цыркуляраў, лістоў і адносін быў зусім трафарэтны—узмацніць работу, узьняць загатоўкі.

Новых-жа, больш рацыянальных мэтадаў Наркамгандаль не паказваў.

Лёзунг партыі аб сацспаборніцтве ня быў падхоплен Наркамгнадлем і не скарыстаны, як мэтад, па ўзмацненьні загатовак і паляпшэньні якасьці работы загатоўчага апарату.

У галіне плянаваньня загатовак брыгада выявіла неўгрунтаваньне плянаў загатовак другарадных відаў сырцу.

Наркамгандаль зусім не вывучаў і не кантраляваў, як выдаткоўваюцца вылучаныя для загатовак прамтавары, што ва ўмовах дэфіцытнасьці гэтых тавараў зусім недапушчальна.

ГРУПА БРЫГАДЗІРАЎ.

Пляны, адарваныя ад жыцьця

Аб'яднаньне ўсёй плянавай работы па гандлі, распрацоўка пэрспэктыўных плянаў і кантрольных лічбаў — вось частка плянавай працы, якую паводле паказаньняў СНК павінен быў праводзіць Наркамгандаль праз свой гандаль-плян.

На паперы гандаль-плян быў створан. Загадам Наркамгандлю нават быў вылучан для гандальпляну рабочы апарат — плянавая група Наркамгандлю, якая... існавала на паперы, бо складалася з аднаго чалавека, загружанага самымі рознастойнымі заданьнямі, ня меўшымі ніякога дачыненьня да плянаваньня.

Ня дзіва, што гандаль-плянавая камісія, сабраўшыся некалькі раз і «разгледзеўшы» некалькі пытаньняў, галоўным чынам, ня плянавага, а зусім арганізацыйнага характару, спыніла сваё існаваньне. З лютага месяца гандаль-плян ужо больш ня зьбіраўся.

Выявіўшы такія адносіны да справы плянаваньня, рабочая брыгада па чыстцы, якая праверыла гэту галіну працы Наркамгандлю, ужо ня была зьдзіўлена, сустрэўшыся, напрыклад, з такімі зьявішчамі. Пляны загатоўкі па скурсырцы і пляны па загатоўцы мяса складаліся ў Наркамгандлі на падставе зусім розных даных аб колькасьці пагалоўя жывёлы ў БССР. Пляны забесьпячэньня асноўнымі прадуктамі складаліся на падставе розных і пры гэтым амаль што неўгрунтаваных даных аб колькасным складзе сацыяльных груп насельніцтва.

Пляны, складзеныя ў Наркамгандлі, ня ўвязаныя адзін з другім, зразумела, не маглі быць увязаны з магчымасьцямі сельскай гаспадаркі, не замацоўвалі сырцом базы прамысловасьці.

Плян мясазагатовак быў «складзены на аснове патрэбнасьці» ў мясе ў агульнай лічбе, г. зн. без разьмеркаваньня па асобных відах мяса: сьвініны, валоўяга мяса, цяляціны.

Пляны па асобных відах сырцу часта таксама складаліся «на падставе патрэбнасьці». Так, напрыклад, яны складаліся па другарадных відах. Ці-ж ня гэтым тлумачыцца, што фактычная загатоўка аказвалася ці значна вышэйшай, ці значна ніжэйшай, чым гэта меркавалася плянам.

Адзінага пляну забесьпячэньня Наркамгандаль зусім не складаў і фактычна ня мае пляну забесьпячэньня асноўнымі прамтаварамі.

Плянавая работа Наркамгандлю—узорчык таго, якія кветкі могуць красаваць у цені адарванасьці ад рабочых мас, бо грамадзкасьць ніколі ня прыцягвалася хаця-б да абгаварэньня плянаў, якія выходзілі з петраў Наркамгандлю.

Брыгадзір І.

У залежнасьці ад рыначнай стыхіі

Загатоўка такіх каштоўных для рабочага забесьпячэньня прадуктаў, як яйкі і птушка, да 1929-30 г. насіла выпадковы, ня плянавы характар.

Таму рабочае забесьпячэньне гэтымі прадуктамі было пастаўлена ў залежнасьць ад рыначнай стыхіі. Загатоўчы апарат, маючы малое заданьне, не падрыхтаваўся да максымальнага ахопу рынку і мабілізацыі ўсіх харчовых рэсурсаў.

З загатоўкай малочных прадуктаў справа ня лепшая. На 1/V плян на масьле выканан толькі на 7 проц. Плян зусім неўгрунтаваны—меркаваньні загатоўшчыкаў узяты бяз усякага іх крытычнага аналізу. Рэгуляваньне загатоўчых цэн адсутнічала—«загатаўляй, як ведаеш».

Для прэміяваньня здатчыкаў малака была вылучана значная колькасьць моцных кармоў, але каму гэтыя кармы разданы, як яны выкарыстоўваліся,—Наркамгандлю ня ведае.

Л.

І тут абежнік...

або як Наркамгандлю кіраваў кантрактацыяй

Кантрактацыя гэтага году ахапляе амаль галоўныя віды прадукцыі сельскае гаспадаркі.

Неабходна адзначыць, што ўзаемнай увязкі паміж паасобнымі відамі кантрактацыі пры распрацоўцы плянаў у Наркамгандлі ня было. Кожны плян складаўся асобна, бяз увязкі з другімі відамі кантрактацыі.

У асноўным кантрактацыя, як і загатоўкі, кіраваліся «цыркулярным шляхам». У выніку гэтага Наркамгандлю ня здолеў сваячасова сыгналізаваць і выправіць тыя ненармальнасьці, якія ствараліся на мясцох з самага пачатку работы па кантрактацыі.

У галіне кантрактацыі прадукцыі жывёлагадоўлі да гэтага часу яшчэ няма патрэбнай яснасьці. Кантрактацыя праводзіцца па дзьвёх лініях — Наркамгандлю і Наркамзему, але работа іх паміж сабою ня ўвязана. На мясцох мы маем такое становішча, калі аванс выдаецца ня ў выніку падліку неабходных затрат на ўтрыманьне кантрактуемай жывёлы, а ў залежнасьці ад таго, па якой лініі гэта кантрактацыя праходзіць. Акрамя таго можа здарыцца такое становішча, калі адно і тое-ж парасё можа быць два разы закантрактавана.

Гэту блытаніну неабходна бязумоўна чым хутчэй зьнішчыць. Рабочая брыгада, якая правярала работу НКГандлю ў галіне кантрактацыі, выкрыла і паасобныя палітычныя памылкі ў дырэктывах.

Так, Наркамгандлю была першапачаткова ўзята няправільная ўстаноўка на забесьпячэньне кулакоў за наяўны разрахунак насеньнем і машынамі па кантрактацыі ільну пасьля задаваленьня беднякоў і серадднякоў. Праўда, потым гэта палітычна нявытрыманая дырэктыва была скасавана.

Вольтаж.

Па хібах рабочага кантролю над савецкім апаратам

Шэфства заводаў і фабрык над савецкім апаратам у БССР налічвае за сабою ўсяго шасьці месяцаў. Піянэрамі ў гэтай справе зьявіліся рабочыя ф-кі «Кастрычнік», якія ў сьнежні 1929 году прынялі шэфства над Наркамгандлем. За імі разгарнулі шэфскую работу рабочыя фабрык і заводаў іншых гарадоў БССР. На сёнешні дзень, паводле вестк, якія ёсьць у НК РСІ, колькасьць такіх прадпрыемстваў складае каля 45 (за выключэньнем Мазыра, Воршы, Полацку, дзе ня відаць, яшчэ ніводнае прадпрыемства не прыняло шэфства).

На жаль, мы яшчэ ня можам падвесьці поўных вынікаў гэтай справы, галоўным чынам, таму, што ў нас вельмі слаба ўлічваецца практыка работы і што кіраўніцтва шэфствам таксама зусім нездавальняюча, а месцамі амаль што адсутнічае.

Праўду кажучы, у шэфскай рабоце ёсьць яшчэ значная доля самацёку самацужніцтва, а часамі шэфства трапляе ў рукі бюракратычных чыноўнікаў, якія па-свойму тлумачаць гэту важнейшую палітычную задачу.

Некалькі слоў аб значэньні, задачах шэфства. ЦК і ЦКК УсеКП(б) у сваёй пастанове так сфармулявалі задачу шэфства: «Асноўная задача шэфства заключаецца ў масавым уцягненьні рабочых брыгад у справу дзяржаўнага кіраўніцтва і кантролю зьнізу над савецкім апаратам. Гэта мэта павінна быць кіруючай і асноўнай пры практычным разгортваньні шэфства». Здаецца, усё тут ясна, зразумела.

Між тым, ужо адзначан цэлы рад выпадкаў, калі імкнуцца рабіць іншыя «ўстаноўкі» ў гэтым пытаньні. Так, напрыклад, газэта «Рабочий» у № 281 ад 9-XII 29 г., падаючы інфармацыю аб прынятцьці шэфства рабочымі фабрыкі «Кастрычнік» над Наркамгандлем, піша аб задачах шэфства, як «о настоятельной необходимости коллективного рабочего руководства советским аппаратом», а Магілеўская АКК-РСІ у красавіку 30 г. (ужо пасьля пастановы ЦК і ЦКК) у сваёй справаздачы аб шэфстве па Магілеўскай акрузе адзначае, што газэта «Камунар Магілеўшчыны» не зрабіла ўсяго патрэбнага для вырашэньня гэтага пытаньня «...маючага палітычную значнасьць у добраахвотным руху рабочай клясы па ажыцьцяўленьні зьнізу сапраўднага рабочага кантролю і непасрэднага кіраўніцтва над (!) працай савецкага апарату».

«Устаноўка» аб непасрэдным кіраўніцтве з боку рабочых у парадку шэфства працай савецкага апарату, відавочна, няправільная, практычна шкодная, аб'ектыўна можа быць да густу ўсялякім бюракратычным элемэнтам, «апаратчыкам», якія з вялікай ахвотай пералажылі-б непасрэдную адказнасьць за працу апарату на плечы рабочых брыгад.

У газэце «Савецкая Беларусь» (№ 85 ад 12-IV) Г. Шклоўскі, «бічуючы» недахопы ў шэфскай працы, між іншым, правільна адзначыў, што адмоўныя бакі шэфскай работы «зьяўляюцца вынікам недастатковай асьвядомленасьці аб гэтай рабоце некаторымі партыйнымі, савецкімі і прафпрацаўнікамі», але-ж узяў сабе задачу тлумачыць пастанову ЦК і ЦКК па пытаньні шэфства і наблытаў сам.

Вось як Г. Шклоўскі «растлумачвае» гэтае пытаньне:

«Значэньне дагавору зьяўляецца ў тым, што адказнасьць за работу ўстановы (!) прымае на сябе шэфствуючы завод у роўнай меры з адміністрацыяй установы. Шэфы выдзяляюць цэхавыя брыгады, адказныя за паасобныя галіны работы»...

«Рабочыя заводу быццам зрастаюцца з дзейнасьцю ўстановы. Яны прымаюць удзел у яго апэрацыйнай рабоце, нясуць адказнасьць разам з установай, над якою яны шэфствуюць, за правядзеньне выразнай клясавай лініі».

Такая пастаноўка пытаньня нічога агульнага ня мае з дырэктывамі партыі аб шэфстве. Трэба раз назаўсёды зразумець, што ня можа быць і гутаркі аб «адказнасьці ў роўнай меры з адміністрацыяй», аб «зрастаньні (?) з дзейнасьцю ўстановы», што справа ідзе аб масавым рабочым кантролі зьнізу над савецкім апаратам і ўцягненьні рабочых у справу дзяржаўнага кіраўніцтва. Ніякай непасрэднай адказнасьці за работу ўстановы рабочыя не нясуць і несьці не павінны; за работу ўстановы па ўсіх пытаньнях адказваюць і павінны адказваць кіраўнікі ўстановы, супрацоўнікі, партыйныя, прафсаюзныя арганізацыі гэтых установаў.

На жаль, мы ўжо маем прыклады вырашэньня пытаньня паводле Шклоўскага. У Бабруйску акруговы фінансавы аддзел у мэтах самастрахоўкі не праводзіць ніводнага пасяджэньня бяз прысутнасьці рабочых з шэфскіх брыгад і кожны раз патрабуе ад рабочых падпісваць пратакол пасяджэньня. Калі рабочы не зьяўляецца на пасяджэньне, дык бюракраты з фінансавага аддзелу адтэрміноўваюць пасяджэньне, або пасылаюць спэцыяльна кур'ера за рабочымі - шэфамі. Што гэта, як ня самае злоснае бюракратычнае скажэньне ідэі шэфства?

Там-жа ў Бабруйску некаторыя падшэфныя савецкія ўстановы скарыстоўваюць рабочых - шэфаў па розных даручэньнях. Такім чынам, рабочы - шэф ператвараецца ў просты прыдатак бюракрата - чынушы. У Гомелі таксама ёсьць прыклады, калі рабочых - шэфаў скарыстоўваюць выключна па... кантрактацыі бульбы.

Яшчэ больш «ініцыятывы» праявілі бюракраты з Магілеўскага акрфа. Заключаючы шэфскі дагавор з швэйнай фабрыкай, ім удалося ўцісьнуць у дагавор такі пункт:

«Дагаворваючыяся арганізацыі адказваюць за клясава - чоткую і правільную работу ў галінах сельска - гаспадарчага падатку, прамыслова - прыбытковага падатку, непадатковыя даходы, правільнае і сваячасовае складаньне бюджэтаў і яго выпаўненьне, абслугоўваньне насельніцтва ашчаднымі касамі, распаўсюджваньне займаў, правільнае крэдытаваньне прамысловасьці Дзяржбанкам, упрашчэньне і арабачэньне апарату, правільнае і сваячасовае рэагаваньне на ўсе скаргі насельніцтва».

Зразумела, што гэты пункт змазвае пытаньні масавага рабочага кантролю зьнізу, што фінработнікі падсунулі рабочым «противоядие» ад кантролю.

У Магілеве такая практыка заключэньня дагавароў, мусіць, у вялікай модзе, бо ў дагаворы паміж рабочымі хлебазаводу і служачымі Магілеўскага аддзяленьня Днепрасаюзу таксама ўстаўлен такі пункт, які амаль слова ў слова паўтарае пункт у дагаворы фінаддзельцаў.

Мы ня ведаем, ці дайшлі ўжо магілеўскія ўстановы да такога стану скарыстаньня рабочых шэфаў, як Бабруйскі фінаддзел, але-ж калі не скасуюць самі рабочыя гэткага дагавору, дык дойдуць, бо ўжо пракурор Топаз на нарадзе рабочай брыгады па шэфстве над акрсудом і пракуратурай 16 красавіка г. г. рабочым - шэфам прапанаваў (?) прысутнічаць пры прыёме наведвальнікаў, выступаць у якасьці грамадзкіх абвінаваўцаў і выконваць асобныя даручэньні з боку пракурора па расьсьледваньні спраў. Праўда, рабочыя - шэфы ўнесьлі неабходныя папраўкі ў прапановы пракурора, але гэтыя прапановы характэрны самі па сабе, як яны вытручваюць пытаньні рабочага кантролю.

Рабочыя бачаць, што іх стараюцца ў апараце прыбраць у бюракратычныя рукі і, не атрымліваючы належнага партыйнага кіраўніцтва, часамі кідаюць сваю шэфскую работу ў брыгадзе. Тады бюракраты ня спыняюцца ні перад чым. Вось, напрыклад, да чаго дайшоў Бабруйскі акрсуд. Даем слова старшыні суду:

«Копія.
Фабзаўмясцкому лесазаводу № 6.
Гарэлачнаму заводу і абутнікаў.
Копія РСІ.

У апошні час брыгадзіры па шэфству над Акрсудом і Нарсудом амаль што не зьяўляюцца, а калі і зьяўляюцца, дык ня больш 3-5 асоб і то з вялікім спазьненьнем, чаму праца па шэфству зрываецца.

Акрсуд просіць прыняць меры, каб усе брыгадзіры прымалі ўдзел па шэфству і сваячасова зьяўляліся на працу.

Старшыня Акрсуду (подпіс).
Сакратар (подпіс)».

Дык вось да чаго даходзяць людзі, якія замест таго, каб прыняць належныя меры па паляпшэньні справы, пайсьці туды, на завод, да рабочых і разам з грамадзкімі арганізацыямі растлумачыць канкрэтныя задачы шэфства, ужыць захады па стварэньні неабходных умоў працы шэфскім брыгадам у сябе ва ўстанове, займаюцца бюракратычнымі адпіскамі, запіскамі і думаюць, што яны гэтым усё зрабілі для выпраўленьня дырэктывы партыі.

Бабруйскі акрсуд зойме, мусіць, першае месца ў Беларусі па фармальна-бюракратычных адносінах да рабочых шэфаў.

У радзе выпадкаў у дагаворы па шэфстве запісваюцца пункты, якія нічога агульнага ня маюць з пытаньнямі шэфства і якія ўскладаюць на абодвы бакі ўзаемныя абавязацельствы. Напрыклад, у дагаворы рабочых - чыгуначнікаў з Белкаапсаюзам ёсьць пункты, дзе гаворыцца аб тым, што рабочыя - чыгуначнікі і супрацоўнікі БКС абавязваюцца «...да 31-га красавіка 1930 г. каапэравацца на 100 проц. і да гэтага-ж тэрміну пагасіць поўнасьцю запазычанасьць па дыфпаі», і далей «...добраахвотна павялічыць свой апэрацыйны пай да разьмераў месячнага акладу і пагасіць на працягу ўстаноўленага тэрміну».

Нярэдка пападаюцца ў дагаварох абавязацельствы рабочых прадпрыемства перад служачымі савецкага апарату прыкладна такога зьместу: «зьнішчыць прагулы і спазьненьні бяз уважлівых прычын, скараціць брак, панізіць сабекошт, падняць прадукцыйнасьць працы», або «забясьпечыць здабыцьцё кваліфікацыі (у межах 3-х апэрацый) пасылаемым на фабрыку працаўніком акрфа» (Магілеў). Зусім відавочна, што такія пункты ў дагаварох пераключаюць справу шэфства на рэйкі сацыялістычнага спаборніцтва паміж прадпрыемствам і ўстановай, прычым пытаньні масавага рабочага кантролю зьнізу над савецкім апаратам падмяняюцца кантролем з боку служачых над работай прадпрыемства.

У дагаворы паміж рабочымі - чыгуначнікамі і БКС так і запісана, што «выкананьне работ і ўзятых на сябе абавязкаў па гэтым дагаворы абодвы бакі праводзяць у парадку сацыялістычнага спаборніцтва».

Зразумела, што такія пункты ў дагаварох змазваюць, затушоўваюць асноўную задачу шэфства — уцягненьне рабочых у справу дзяржаўнага кіраўніцтва і масавы рабочы кантроль зьнізу над савецкім апаратам. **Нельга рабіць упор на сацыялістычнае спаборніцтва, бо справа ідзе не аб спаборніцтве, а аб масавым рабочым кантролі над савецкімі ўстановамі.**

Месцамі даходзяць да таго, што адкрыта ставіцца пытаньне аб кантролі савецкай установы над прадпрыемствам, г. зн. служачых над рабочымі.

Напрыклад, нехта Донін у газэце «Камуніст» (№ 150) у артыкуле «Як паладзіць працу па шэфстве» ў ліку іншых мерапрыемстваў раіць, каб «у калектыве акрфа адзін раз у год ставіць даклад аб дзейнасьці шэфскіх вытворчых арганізацый».

Мы павінны з усёй рашучасьцю адхіліць прапанову Доніна, як скажаючую значэньне і сэнс шэфства, бо, паўтараем, справа павінна арганізоўвацца і праводзіцца так, каб было зусім выразна падкрэсьлена, што ня можа быць і гутаркі аб кантролі служачых савецкай установы над рабочымі, што пытаньне ставіцца якраз наадварот.

Амаль ніводзін дагавор па шэфстве не абыходзіць грамадзкіх арганізацый.

У розных дагаварох па-рознаму ставяць пытаньні аб гэтых арганізацыях. Напрыклад, у дагаворы паміж фабрыкай «Труд» і Гомельскім спажывецкім саюзам запісан такі пункт: «грамадзкія арганізацыі райсаюзу абавязваюцца па сходах рабочых пэрыядычна рабіць справаздачу аб правядзеньні асноўных задач спажывецкай каапэрацыі»; у гэтым-жа дагаворы перад рабочымі брыгадзірамі пастаўлена задача «прымаць удзел у працы грамадзкіх арганізацый з мэтай узьдзейнасьці на грамадзкія арганізацыі ў адносінах хуткай перабудовы працы на новыя мэтады, сапраўднага разьвіцьця сац. спаборніцтва, ударніцтва, разгортваньня самакрытыкі і клясавага выхаваньня, рашучай рацыяналізацыі апарату і г. д.».

Мусіць, у такіх-жа самых мэтах у іншых дагаварох (Менск, Магілеў) рубам ставіцца пытаньне аб узаемных прадстаўніцтвах у грамадзкія арганізацыі—парт'ячэйка, ячэйка ЛКСМ, МК, эканомкамісія, культкамісія, рэдкалегія.

Усім вядома, што грамадзкія арганізацыі прадпрыемстваў і ўстаноў робяць справаздачу перад членамі кіруючымі і вышэйшымі органамі і арганізацыямі. І таму грамадзкія арганізацыі падшэфнай установы не павінны ў парадку шэфства рабіць справаздачу перад рабочымі шэфамі, бо шэфы не зьяўляюцца ні членамі гэтых арганізацый, ні кіруючымі вышэйшымі органамі.

А ў сувязі з гэтым, нельга ставіць у дагаворы пытаньне ні аб узьдзейнасьці з боку шэфаў на грамадзкія арганізацыі падшэфнай установы, ні аб узаемным прадстаўніцтве, бо пры пастаноўцы такіх пытаньняў шэфства нямінуча пераходзіць на рэйкі узаемнага кантролю, між тым, як справа павінна ісьці аб масавым рабочым кантролі зьнізу над савецкім апаратам.

Задача парт'ячэйкі і мясцкому ўстановы заключаецца ў тым, каб стварыць ва ўстанове спрыяючыя ўмовы для пасьпяховай работы рабочых брыгад, у тым, каб мабілізаваць рабкораў і рэгулярна асьвятляць у насьценгазэце аб усіх недахопах у рабоце апарату. Работа эканомкамісіі павінна перабудавацца такім чынам, каб пытаньні садзейнасьці рабочым брыгадам займалі ў іх плянах важнейшае месца. Тое самае і з культработай. Яна павінна ў цэнтры сваёй увагі паставіць растлумачэньне задач шэфства і мэтады садзейнасьці шэфскім брыгадам.

Грамадзкія арганізацыі прадпрыемства павінны дапамагчы рабочым у іх практычнай рабоце па шэфстве — вылучэньне брыгад, сувязь брыгад з рабочымі, заслухоўваньне справаздач рабочых-брыгадзіраў аб іх рабоце, дапамога ў распрацоўцы канкрэтных плянаў работы брыгад і г. д.,—і у першую чаргу павінны растлумачыць рабочым значэньне шэфства і яго задачы.

Партыйцы і камсамольцы на фабрыках і заводах павінны быць пачынальнікамі ва ўсёй гэтай рабоце. Неабходна, каб справа шэфства стаяла, як масавая сыстэматычная работа ў пляне партыйных і ЛКСМ ячэек.

Трэба, каб парт. і ЛКСМ органы пастаянна сачылі за ходам работы па шэфстве, — нельга цярпець такога становішча, калі гэтай справай часамі займаюцца выпадкова, павярхоўна, калі некаторым органам КК-РСІ прыходзіцца прасіць, упрашаць, каб прынялі ўдзел у рабоце.

Праверка і чыстка нашага савецкага апарату паказала нам усім, што некаторыя зьвеньні нашага савецкага апарату, паасобныя ўстановы бываюць няздольнымі праводзіць у жыцьцё дырэктывы партыі, ураду, скажаюць гэтыя дырэктывы, разлагаюцца і часамі працуюць супроць нас. Таму адзіным сродкам палепшыць наш савецкі апарат, спрасьціць, скараціць, выгнаць з яго бюракратызм. наблізіць да працоўных мас, зьяўляецца **масавы рабочы кантроль зьнізу над гэтым апаратам, уцягненьне большага ліку рабочых у справу кіраўніцтва дзяржавай.** І тут нашым прафсаюзным арганізацыям адчыняецца вялікае поле работы. Яны зараз-жа павінны на прадпрыемствах, фабрыках, заводах разгарнуць шырокую, масавую растлумачальную работу сярод рабочых аб значэньні, мэтах, задачах шэфства, яны павінны разбудзіць шырокую ініцыятыву, самадзейнасьць, інтарэс рабочых да гэтай справы, яны павінны на падставах добраахвотнасьці арганізаваць рабочыя брыгады па шэфстве, клапаціцца аб працаздольнасьці гэтых брыгад, вылучаць лепшых рабочых у наш савецкі апарат, адным словам, справу за паляпшэньне нашага савецкага апарату, яго спрашчэньне, справу барацьбы з бюракратызмам, арганізацыі рабочага кантролю зьнізу прафсаюзы павінны паставіць аднэй з першачарговых задач.

І ў першую чаргу трэба растлумачыць шырокім рабочым масам давесьці да кожнага рабочага **пастанову ЦК і ЦКК УсеКП(б) аб шэфстве заводаў і фабрык над савецкім апаратам,** бо матар'ялы з месц сьведчаць аб тым, што **значная частка рабочых аб гэтай пастанове або нічога ня ведае, або ведае яе вельмі кепска.**

Дабіцца пастаяннага кіраўніцтва шэфскай работай, павесьці рашучую барацьбу з **недаацэнкай гэтай важнейшай палітычнай справы,** разгарнуць вакол гэтага пытаньня **шырокую масавую бальшавіцкую самакрытыку** — адна з галоўнейшых першачарговых задач.

Наш друк на першых часох работы разгарнуў быў больш-менш здавальняючую работу па папулярызацыі шэфства, але ў апошні час амаль зусім закінуў гэтае пытаньне. Трэба і тут зварухнуць справу, трэба больш, шырэй, глыбей на старонках газэт (друкаваных, насьценных) асьвятляць практычную работу, выяўляць недахопы, паказваць прыкладныя бакі.

Неабходна перагледзець на шырокіх сходах рабочых дагаворы па шэфстве, паставіць шэфскую работу пад агонь пралетарскай самакрытыкі.

Трэба дабіцца, каб кожны рабочы добра ўсьвядоміў задачы шэфства.

Трэба з усіх сіл ударыць па бюракратызьме, канцылярщыне ў шэфскай рабоце, калі амаль бяз ведама шырокіх рабочых мас, бяз масавага папярэдняга абгаварэньня пытаньняў шэфства, падпісваюцца дагаворы.

Трэба ўдарыць па параднасьці ў гэтай рабоце, калі пад гукі аркестраў, узаемных прывітаньняў падпішуць дагавор, а пасьля ўрачыстасьці, забываюць аб практычнай шэфскай рабоце і замарыноўваюць дагавор у канцылярскіх нетрах.

«Першыя вынікі шэфскай работы паказваюць, што рабочыя брыгады ў асноўным скора асвойваюцца з умовамі работы апарату, ня гледзячы на ўсе барыкады бюракратычных форм. Няма ніводнага вучастку, дзе прыход шэфаў ня прынёс-бы рэальных вынікаў, рэальных паляпшэньняў.

Задача заключаецца ў тым, каб не патушыўшы бюракратычнай апекай рабочай ініцыятывы, пусьціць у ход усе рычагі — саветы, прафсаюзы, РСІ — для яшчэ большага разгортваньня руху мас за перабудову дзяржапарату, за непасрэдны ўдзел рабочых у кіраўніцтве дзяржавай».

Мік. АРАБЕЙ.

Трывожныя факты

Павялічэньне прагулаў на прадпрыемствах у красавіку

Як ужо адзначалася ў нашым друку, красавік месяц даў павялічэньне прагулаў. Канчатковыя лічбы за красавік месяц цалкам сьцьвярджаюць гэтае зьявішча, прычым упяршыню — на працягу ўсяго году — прагулы павялічыліся ў параўнаньні нават з мінулым годам. У той час, як за красавік 1929 г. лічбы прагулаў па ўсёй рэспубліканскай прамысловасьці складалі 0,45 проц., красавік г. г. дае лічбу прагулаў у 0,54 проц.

Павялічэньне прагулаў адзначаецца амаль па ўсіх галінах прамысловасьці. Па **шкляной** прамысловасьці павялічэньне прагулаў ідзе за лік заводу **«Пралетары»**, які ў красавіку даў рэкордную лічбу прагулаў—0,92 проц.; завод **« Кастрычнік»**—з 0,13 проц. у сакавіку дае ў красавіку павялічэньне прагулаў да 0,59 проц.; гута **«Ноўкі»** з 0,07 проц. у сакавіку—да 0,29 проц. у красавіку; гута **«Працы»**—з 0,75 проц. да 1,05 проц.

Кепска таксама з працдысцыплінай у **мэталёвай** прамысловасьці. Прычым асабліва значнае павялічэньне прагулаў паказваюць завод **«Чырвоны Адраджэнец»** у Магілеве, які ў красавіку месяцы паказаў лічбу прагулаў да 1,73 проц.; завод **«Энэргія**—1,63 проц.; завод **«Інтэрнацыянал»**—1,02 проц. і завод **«Камінтэрн»** у Віцебску—1,27 проц.

Рост прагулаў дае таксама і **тэкстыльная** прамысловасьць. Так, ф-ка **«Дзьвіна»** лічбу прагулаў у сакавіку месяцы ў 0,40 проц. у красавіку павялічыла прагулы да 0,57 проц.

Узрасьлі таксама прагулы на менскай **галантарэйнай фабрыцы**—з 0,24 да 0,40 проц. у красавіку.

Па **швэйнай** прамысловасьці ўзрост прагулаў дае **футравая фабрыка «1-га мая»**, якая лічбу прагулаў у 0,27 проц. у сакавіку павялічвае да 0,46 проц. у красавіку. Адначасова зварачае на сябе ўвагу значнае павялічэньне прагулаў на **бабруйскай швэйнай фабрыцы**—1,11 проц. Вызначылася і **панчошна-трыкатажная фабрыка**, якая у красавіку ў два разы павялічыла лічбу прагулаў (0,17 проц.—0,34 проц.).

Узрост прагулаў дае таксама **абуткова-гарбарная** прамысловасьць—з 0,27 проц. да 0,36 проц. Па асобных прадпрыемствах прагулы павялічыліся на заводах: **«Бальшавік»** з 0,35 проц. у сакавіку да 0,45 проц. у красавіку; **Віцебскай абутковай** фабрыцы—з 0,37 проц. да 0,49 проц.; **Гомельскай абутковай** фабрыцы—з 0,05 проц. да 0,43 проц..

Павялічэньне ёсьць і па запалкавай прамысловасьці: на «Чырвонай Бярэзіне»—з 0,20 проц. да 0,72 проц.; «Х-ы Кастрычнік»—з 0,39 проц. да 0,52 проц. Зварачае на сябе ўвагу павялічэньне прагулаў на «Пралетарскай Перамозе» —0,73 проц.

Значна ўзрастаюць прагулы і на прадпрыемствах **дрэваапрацоўчай** прамысловасьці—0,43 проц. у сакавіку і 0,92 проц. у красавіку. Прычым асобныя прадпрыемствы паказваюць зусім ганебныя лічбы: **Бабруйскі лесакамбінат** павялічвае прагулы ў красавіку з 0,30 проц. да 1 проц.; **«Дрэваапрацоўшчык»**—з 0,16 проц. да 0,56 проц., **«Спартак»**—з 0,04 проц. да 1,03 проц.

Папяровая прамысловасьць наогул паказвае намяншэньне прагулаў, але асобныя прадпрыемствы ўсё-ж даюць павялічэньне. Так, фабрыка «Прафінтэрн» дае павялічэньне з 0,38 проц. у сакавіку да 1,61 проц. у красавіку.

Павялічэньне прагулаў у красавіку нават супроць красавіка мінулага году зьяўляецца вельмі трывожным фактам, які павінен прыцягуць да сябе ўвагу ўсёй рабочай грамадзкасьці.

Трэба памятаць, што прагулы зьяўляюцца адным з галоўнейшых відаў страт у прамысловасьці, з якімі трэба павесьці рашучую барацьбу.

А.

Чыстка работнікаў сталовак і буфэтаў бяз удзелу мас

Адна з важнейшых задач у сучасны момант — гэта паляпшэньне грамадзкага харчаваньня. Гэтае пытаньне зьвязана з узьняцьцем рэальнай зарплаты і выкананьнем прамфінпляну.

Але, калі прыглядзецца да работы сталовак і буфэтаў, дык мы ўбачым такія агіднасьці, як выдача папсаваных прадуктаў, павышэньне цэн, недаважваньне. Гэта ўсё трэ' было выявіць у часе чысткі работнікаў сталовак і буфэтаў. Але фактычна гэтага не удаецца зрабіць з прычыны слабога ўдзелу рабочых у чыстцы.

На чыстцы сталоўкі № 44 і буфэту гарбарні, ня гледзячы на частыя напамінаньні каапкамісіі, ніхто з рабочых на чыстку не зьявіўся. Такое-ж зьявішча мы бачылі на заводзе «Дрэваапрацоўшчык», ня гледзячы на тое, што праверком у дзень чысткі быў на заводзе і канстатаваў многа ненармальных зьявішч у сталоўцы № 5. Зноў на чыстку ніхто з рабочых не зьявіўся, і таму чыстка была сарвана.

Такое-ж зьявішча было з буфэтамі. Так, напрыклад, у буфэце пры 20-й школе на Ляхаўцы ёсьць таксама шмат злоўжываньняў: пры выдачы 50 грам сыру было выяўлена 15 грам недаважваньня. Былі выпадкі недадачы рэшты. Пэдагагічны савет быў сваячасова паведамлен аб надыходзячай чыстцы, але ніхто не зьявіўся.

Зараз камісія па чыстцы будзе правяраць больш 70 буфэтаў, раскіданых па ўсім горадзе, у якіх ёсьць шмат брыдкіх зьяў, як растраты, недаважваньне, перавышэньне цэн і самае горшае—продаж дрэннай якасьці прадуктаў. Адна камісія ня ў стане ўсё гэта выявіць і таму таксама каапкамісіі таксама, як і фабзаўкомы, павінны ў абавязковым парадку прыняць удзел у чыстцы іх буфэтаў і сталовак для зьнішчэньня ўсіх гэтых брыдот.

І. ФУКС.

Юбілей ударнага эскадрона

Асобны эск. №-га кавалер. корпусу сьвяткуе 5 год свайго існаваньня. Эскадрон сфармаваны ў 1925 годзе.

Эскадрон сфармаваўся ў мірных умовах і ня мае за сабой баявога мінулага. Але асноўны касьцяк начскладу — удзельнікі грамадзянскай вайны, якія маюць баявую практыку і выхоўваюць байцоў эскадрона на гэраічным мінулым, у духу самаадданасьці справе пралетарскай рэвалюцыі. Да свайго пяцігадовага існаваньня эскадрон мае на аснове ленінскага клясавага выхаваньня высокую, баявую вывучку, цьвёрдую дысцыпліну і вынікі на сёньняшні дзень выключна зьдзіўляючыя. Эскадрон зьяўляецца ўдарным, і кожны баец і камандзір зусім сьвядома зацікаўлены ў далейшым паскарэньні тэмпаў якасьці баявой падрыхтоўкі. Вось некалькі лічбаў рэзультату сацспаборніцтва і ўдарніцтва.

Курсанты школы малодшага начскладу на прыёме і перадачы на апараце «Марзэ» даюць 65 знакоў у мінуту, а паводле пляну і сацдагавору патрабавалася даць 40 знакоў.

Тэлеграфістыя паводле пляну і дагавору павінны былі перадаваць в хуткасьцю 80 знакаў у мінуту і дабіліся гэтага.

Тэлефаністыя пракладку кабэльна-тэлефоннай лініі давялі да 4-5 клм. у гадзіну, што зьяўляецца перавышэньнем норм паводле статуту. Аддзяленьне 1-га разьдзелу заслугоўвае быць адзначаным асобна, як паказаўшае бліскучыя дасягненьні.

Дзякуючы энэргічнаму праяўленьню ініцыятывы, аддзяленьне, пад кіраўніцтвам ячэйкі, першае вырасла ва ўдарнае і мае больш посьпехаў, чым іншыя. Аддзяленьне дабілася начное пракладкі кабэльна-тэлефоннай лініі на 8 клм. у 1 г. 15 м. і гэта пасьля 44 клм. дняўнога маршу. Цяпер перад начскладам і байцамі стаіць чарговая задача падцягваць адсталых, выраўноўваць іх па першых і з падвойнай энэргіяй узяцца за далейшае ўдасканаленьне баявой і палітычнай вучобы.

Байцы добра разумеюць свае клясавыя задачы і ўяўляюць сабе, што на кожным з іх ляжыць частка адказнасьці за абарону краіны і ў дзень пяцігодкі рапартуюць, што партыя і рабочая кляса ў асобе эскадрону сувязі маюць адданую і цьвёрдую апору пралетарскіх заваяваньняў.

І. АЛЕЙЧЫК.

На сямігадзінны рабочы дзень

Урадавая камісія СНК БССР пастанавіла перавесьці на сямігадзінны рабочы дзень наступныя прадпрыемствы: масларобчыя заводы — «Зорка» ў Магілеве, імя Калініна ў Віцебску і імя Адзярыхі ў Бабруйску — 1-га чэрвеня, Віцебскую іголачную ф-ку і Менскі завод «Энэргію» — з 11-га ліпеня, Дабрускую папяровую ф-ку «Гэрой Працы», шпалерную ф-ку імя Вароўскага ў Менску, Гомельскую друкарню «Палесдрук» і друкарню БДВ у Менску — з 1-га жніўня, кафляна-плітачны завод у Копысі — з 1-га верасьня.

Першая усебеларуская

На здымку — фабрыка-школа Меншвэю — практычныя заняткі

Першая ўсебеларуская фабрыка-школа швэйнікаў пачала працаваць у Менску з 1 мая.

250 маладых вучняў—будучых кваліфікаваных рабочых і майстроў сёньня яшчэ няпоўнагадовых, ва ўзросьце 16-17 год, вучацца працаваць, рыхтуюцца стаць швэйнікамі.

150 з іх узяты з біржы працы, 100 з дзіцячых дамоў.

Па сацыяльным складзе—98 проц. дзяцей рабочых і толькі 2 проц.—служачых і саматужнікаў.

Разам з навучаньнем швэйнай вытворчасьці вучні фабрыкі-школы вывучаюць беларускую мову, матэматыку, грамадазнаўства і інш. прадметы і па сканчэньні школы будуць мець асьвету за сямігодку.

8-гадзінны рабочы дзень вучняў разьбіваецца на дзьве часткі: 4 гадзіны вывучаюць агульна-асьветныя навукі, 4 гадзіны працуюць у цэхах. Сьветлыя і чыстыя цэхі абсталяваны паводле апошняга слова тэхнікі. Усе машыны працуюць на мэханічных рухавіках пры самай максымальнай рацыяналізацыі працы.

І дрэнна толькі тое, што з 100 вучняў-выхаванцаў дзіцячых дамоў усяго 66 жывуць у інтэрнатах, а іншыя — усё яшчэ ў дзіцячых дамох.

У школе моладзь праходзіць усе стадыі працы, знаёміцца і вывучае ўсе працэсы швэйнай прамысловасьці.

Ужо наладжваецца грамадзкая і палітыка-выхаваўчая работа: арганізавалася камсамольская ячэйка з 40 чал., арганізуюцца гурткі фізкультуры, драматычны і інш.

Першая ўсебеларуская фабрыка-школа рыхтуе сьвядомых і кваліфікаваных пралетараў-швэйнікаў—будучых барацьбітоў за сацыялізм.

А. М—аў.

Хроніка

ШТАБ ПА БАРАЦЬБЕ СА СТРАТАМІ

Пры Дзяржпляне БССР утвораны штаб па барацьбе са стратамі ў складзе т. т. **Каплана, Шэйніна і Васілеўскага.** Штаб мяркуе прыцягнуць да сваёй работы друк, прафэсыянальныя і грамадзкія арганізацыі.

ЗООТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ У БЕЛАРУСІ

Прэзыдыум Дзяржпляну БССР прызнаў неабходным арганізаваць з 1-га кастрычніка ў Горках самастойны зоатэхнічны інстытут замест існуючага факультэту жывёлагадоўлі пры беларускай с.-г. акадэміі. Інстытут будзе падпарадкаваны Наркамзему.

РАСТЛУМАЧЭНЬНЕ НАРКАМЗЕМУ І БЕЛКАЛГАСЦЭНТРУ

Наркамзем і Калгасцэнтр БССР растлумачваюць, што пункт 4 прыкладнага статуту с.-г. арцелі, які прадугледжвае пакінуць у індывідуальным карыстаньні калгасьнікаў па 1 карове, папярэцца і на прыплод ад гэтых кароў. Гэта значыць, што ад неабагуленых кароў цяляты застаюцца ў карыстаньні калгасьнікаў.

УРАЧЫСТАЕ АДКРЫЦЬЦЁ ЛЯГЕРАЎ

5-10 чэрвеня ў прысутнасьці дэлегацый рабочых, калгасьнікаў, сялян адбудзецца ўрачыстае адкрыцьцё летніх лягераў кавалерыйскай дывізіі імя ангельскага пралетарыяту.

Да адкрыцьця лягераў на працягу 2-х дзён будуць адбывацца дывізійныя конна-спартыўныя спаборніцтвы.

СУРОВАЯ ВЫМОВА БЕЛМАЛЖЫВСАЮЗУ

Наркамгандаль БССР абвясьціў праўленьню Белмалжывсаюзу суровую вымову за нядбайныя адносіны да ўліку мясных апарацый. Дадзена папярэджаньне Белмалжывсаюзу, а таксама і Белкаапсаюзу аб тым, што за непрадстаўленьне Белмясу вестак па мясных апарацыях яны будуць прыцягнуты да судовай адказнасьці.

ПЭНСІЯ ІНВАЛІДАМ ВАЙНЫ

Дзяржплянам устаноўлены на 1930-31 год стаўкі месячнай пэнсіі інвалідам вайны ў акруговых гарадох ад 15 да 30 руб. і інш. мясцовасьцях ад 12 да 24 руб. За інвалідамі вайны захоўваюцца сямейныя надбаўкі ў разьмеры мінулага году. Сем'ям забітых на вайне будзе выдавацца пэнсія ў акруговых гарадох з 10 да 21 руб. і ў іншых мясцовасьцях —з 7 да 17 руб.

Для сем'яў чырвонаармейцаў і вайсковага пераменнага складу тэрытарыяльных часьцей стаўкі пэнсіі на 1930-31 г. для ўсіх мясцовасьцяй БССР устаноўлены ад 6 да 10 руб. у месяц.

Пастанова перадаецца на зацьвярджэньне ў СНК.

НОВЫ ДЭКАН ФАКУЛЬТЭТУ САВЕЦКАГА БУДАЎНІЦТВА

У сувязі з пераходам тав. **Канапліна** на работу ў Беларускую Акадэмію Навук, дэканам факультэту савецкага будаўніцтва і права БДУ назначан тав. **Ракаў**, які дагэтуль быў членам калегіі НК РСІ.

МЕСТАЧКОВУЮ МОЛАДЗЬ—НА КУРСЫ БУДАЎНІКОЎ

Камзету БССР дана 1.200 месц у будаўнічых цэхах пры цэнтральным інстытуце працы ў Менску. Месцы разьмяркоўваюцца па ўсіх акругах. На курсы будзе накіроўвацца яўрэйская бядняцкая моладзь мястэчак. Курсанты будуць атрымліваць стыпэндыю ў разьмеры 20 руб.

НОВАЯ ПСЫХІЯТРЫЧНАЯ БОЛЬНІЦА

Зацьверджаны праект пабудовы ў Магілеве 3-х новых двухпавярховых карпусоў псіхіятрычнай больніцы на 340 ложак, з якіх 40 ложак для псыхічна хворых дзяцей. Агульны кошт будаўніцтва—795.000 руб. Пабудова двух павільёнаў павінна быць скончана ў 1930-31 г., а трэцяга павільёну—у 1931-32 годзе.

КІНОФІКАЦЫЯ БССР

СНК зацьвердзіў праект кінофікацыі БССР на 1929-30 г. Плянам прадугледжваецца пашырэньне сеткі кіно-перасовак на 127 адзінак. Усяго па БССР будуць курсаваць 288 кіно-перасовак.

РАБОЧЫХ—НА АДКАЗНУЮ РАБОТУ У КААПЭРАЦЫЮ

З ліку рабочых-вылучэнцаў, скончыўшых курсы пры ЦК КП(б)Б, у апарат Белкаапсаюзу ўліта 10 чалавек. Рабочыя назначаны на пасады інструктароў і намесьнікаў загадчыкаў аддзеламі Белкаапсаюзу.

НОВЫЯ ПРАФТЭХШКОЛЫ

Паводле пастановы калегіі Наркамасьветы БССР, 14 навучальна-практыкаваных майстрэрань з новага навучальнага году рэарганізуецца ў прафтэхшколы паніжанага тыпу.

КІНО Ў ДНІ 10-ГОДЗЬДЗЯ ВЫЗВАЛЕНЬНЯ БЕЛАРУСІ АД БЕЛАПАЛЯКАЎ

Да 10-годзьдзя вызваленьня Беларусі ад белапалякаў Белдзяржкіно выпускае наступныя кіно-фільмы: культур-фільм, прысьвечаны 11 ліпеня, дакумантальны фільм «Лепшы калгас» і фільм «Падымайся Беларусь» аб калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

11 ліпеня адбудзецца закладка новых кіно-тэатраў у Воршы. У Менску, Гомелі, Віцебску, Магілеве і Бабруйску на пляцоўках будуць пастаўлены экраны для дэманстрацыі рэвалюцыйных фільмаў.

Няма кіраўніцтва рыбацкімі арцелямі

Стварыць нармальныя умовы працы

Паводле пастановы Экана, усе рыбацкія арцелі, якія да гэтага часу знаходзіліся ў сыстэме сельска-гаспадарчай і паляўнічай каапэрацыі, перададзены пад загад саматужна-прамысловай каапэрацыі. Паводле дагавору паміж Белрыбай і сампрамсаюзам, апошні павінен вылавіць у вадазборах Беларусі да 1-га студзеня 1930 г. 30.000 цэнтнэраў рыбы для рабочай каапэрацыі. На 15 мая па Беларусі Белсампрамсаюз прыняў 99 рыбацкіх брыгад пры калгасах і камунах з 1.615 рыбакамі.

Большасьць арцеляй дрэнна забясьпечана рыбацкімі прыладамі, таму ня можа выканаць заданьня па ўлове рыбы ў тэрмін. Да 15-га мая гадовы плян па ўлове рыбы ў акругах выкананы толькі на 16 проц. Ёсьць шмат арцеляй, якія амаль зусім не распачалі свае працы.

Шмат перашкаджае працы і тое, што Белрыба плаціла рыбацкім арцелям за здадзеную рыбу да паловы мая па адных стаўках, а зараз па некаторых акругах гэтыя стаўкі зьніжаны і гэта ня гледзячы на тое, што ў дагаварох ясна сказана, што плата за рыбу рыбацкім арцелям ні ў якім разе не павінна быць зьніжана ў параўнаньні з мінулым годам.

Па заяўках Белрыбы для забесьпячэньня рыбакоў на склад Белсампрамсаюзу паступілі з Віцебску сецяматар'ялы. Цана на іх ня вызначана. Рыбакі ня хочуць браць гэтыя рыбацкія прылады, баючыся, што яны будуць надта дорага каштаваць.

У сувязку з усімі гэтымі ненармальнасьцямі шмат якія рыбацкія арцелі ўжо развалiліся. Трэба палепшыць кіраўніцтва рыбацкімі арцелямі з боку Белсампрамсаюзу, трэба забясьпечыць іх патрэбнаю снасьцю і такім чынам стварыць належныя ўмовы для нармальнае працы рыбацкіх арцеляй. Толькі пры такіх умовах можна спадзявацца, што гадавое заданьне па ўлове рыбы ў БССР будзе выканана.

А.

Рабкоры пішуць

Дзе дрэнна з будаўніцтвам

АДНЫ ГУТАРКІ

Да гэтага часу **Слуцкі** гарсавет не атрымаў ніякага будаўнічага матар'ялу, ня гледзячы на тое, што заяўка сваячасова зроблена на будаўнічы матар'ял. Акрамя таго паслана каля пяці напамінаньняў. Урэшце, сам старшыня гарсавету езьдзіў у Менск і Бабруйск, дзе яму абяцалі выслаць патрэбныя матар'ялы, але апошніх і па сёньняшні дзень няма.

Аб пабудове школы на Востраве гаворыцца на працягу трох год. Ужо надыходзіць чэрвень месяц, а школа ўсё ня будуецца і няма лесаматар'ялу. РВК таксама не клапоціцца аб забесьпячэньні лесаматар'ялам будаўніцтва.

Неабходна высьвятліць хто вінават у зрыве будаўніцтва.

Сечка.

«НЯМА ДУРНЫХ»

Пры цэнтральнай бульбяной станцыі адчуваецца вялікі жыльлёвы крызіс. У адной кватэры жыве па дзьве сям'і. Сям'я з 6 чалавек рабочага **Козіча** жыве пад адкрытым небам, бо кватэру, якая належала яму, займае **Нядбальскі**, працаўнік Белпаляводсаюзу. Нядбальскі ніякай сувязі з саўгаскай гаспадаркай ня мае і ня меў, бо фактычна ён працаваў прафпрацаўніком ад саюзу сельгасрабочых.

Адміністрацыя зьвярнулася да т. Нядбальскага, каб апошні пакінуў кватэру, але ня так думаў Нядбальскі, ён адказаў: «Няма дурных, я вылучэнец і маю права займаць кватэру 3 гады і мне ніхто нічога ня зробіць, а акрамя гэтага мне патрэбна дача».

Па гэтай справе т. Нядбальскі адмовіўся прыйсьці на пасяджэньне парт'ячэйкі.

Хто вырашыць гэтае пытаньне.

А. С.

МАТАР'ЯЛ ГНІЕ, А ШКОЛЫ НЯМА

Будаўнічы сэзон даўно ўжо пачаўся, але загадчык **Ракцянскай** школы (Горацкі раён) **Сямёнаў Л.** аб гэтым і ня думае. Тры гады ўжо стаіць школа недабудаванай, а сродкі самаабкладаньня марнуюцца ў сельсавеце. Матар'ял да школы амаль увесь падрыхтаваны, але ляжыць пад адкрытым небам і гніе ўжо другі год. Наогул з боку заг. школы праяўляецца поўная безгаспадарчасьць. Дровы каля школы таксама яшчэ не парэзаны.

Хто-б яго прабудзіў.

Шкадуючы.

Праца камісіі па вывучэньні Зах. Беларусі

На адным з апошніх пасяджэньняў прэзыдыуму Беларускай Акадэміі Навук быў заслуханы справаздачны даклад камісіі па вывучэньні Заходняе Беларусі за апошні год. За гэты час камісія разгарнула сваю працу даволі шырока.

Складзены альфабэтны і сыстэматычны картковы рэгістрацыйны каталёг на матар'ялы, працы і кнігі, якія знаходзяцца ў бібліятэках і розных установах гор. Менску і якія датычаць Заходняе Беларусі. Каталёг зьмяшчае ў сабе ўжо каля 6.000 назоваў. Пачата камплектаваньне ўласнай габінэцкай бібліятэкі, якая ўжо ў сучасны момант налічвае звыш 600 назоваў кніжак, часопісяй і камплектаў газэт.

Пачата зьбіраньне дакумэнтаў і матар'ялаў, характарызуючых сучаснае палітычнае становішча Заходняе Беларусі.

Падрыхтаваны і ў бліжэйшым часе здаецца ў друк 11-ті том прац камісіі, у якім будуць зьмешчаны працы з галіны прыродазнаўчага цыклю: а) «Клімат Заходняе Беларусі» — праф. **Кайгарадава**, б) «Геамарфалёгічны нарыс Заходняе Беларусі» — вуч. спэц. **Азбукіна**, в) «Фаўна Заходняе Беларусі» — праф. **Фядзюшына.** Падрыхтоўваюцца і ў хуткім часе павінны быць здадзены камісіі працы тав. **Савіцкага** — «Таварыства Беларускае Школы», тав. **Сталевіча** — «Аграрная палітыка фашызму», **т. Пракулевіча** — «Бібліяграфія па прыродзе Заходняе Беларусі».

Камісія прыступіла да выданьня квартальнага бюлетэню аб Заходняй Беларусі, які мае наступныя разьдзелы: а) палітычны, б) эканамічны, якія носяць характар падаваньня фактаў з бягучага жыцьця Заходняе Беларусі і зьмяшчэньня дакумэнтаў з галіны палітыкі, эканомікі і культуры сучаснай Заходняй Беларусі, в) навуковы аддзел, дзе зьмяшчаюцца працы аб Заходняе Беларусі, якія носяць характар навуковага апрацаваньня маючыхся ў распараджэньні камісіі фактычных дадзеных аб сучасным (за апошняе дзесяцігодзьдзе) палітычным, эканамічным і культурным жыцьці Заходняе Беларусі.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

АД ФРУНЗАЎСКАГА РК КП(б)Б

Кіраўнікамі гурткоў па прапрацоўцы пастаноў XIII зьезду КП(б)Б і XVI зьезду ЎсеКП(б) па Фрунзаўскім раёне вылучаны наступныя т. т.:

Ад **СНК:** Лодысеў—да яч. хлебазаводу, Фрыдман—зав. «Камунар», Спэктар —каап. прадп., харчавікоў; **ЦВК:** Мурашкевіч—стал. МЦРК, Хацкевіч—Гандальбуд; **БАН:** Бандарэнка—стал. МЦРК, Казак—Белдзяржбуд; **ЦСПСБ:** Клімковіч—зав. «Беларусь», Мэрынгоф—Гандальбуд; **курсы прапагандыстых:** Эрэнбург—ф-ка «Беларуска», Зеленаў—ф-ка «Беларуска», Шварц і Ракіна—ф-ка «Кастрычнік», Герасімчук—зав. «Пралетары», Шапкоў і Шуб—зав. «Дрэваапрацоўшчык», Хацкевіч і Марцынкевіч —Белдзяржбуд, Кульбакоў і Зунейшан —зав. «Камунар», Матлін, Райніцкі і Шыф—Гандальбуд, Кравец—1-я друкарня, Бальзоўскі—міліцыя, Брэгман—футравая ф-ка; **НКА:** Панаў—саўгас «Вольная Праца», Зарэмскі — Белжылсаюз, Чорнабродаў — ф-ка «Кастрычнік»; **Эльвод:** Рак і Сальнікаў — Эльвод; **ВСНГ:** Ісакаў—стал. МЦРК, Панкоў—футравая ф-ка; **ЦК КП(б)Б:** Рагазінкава —1-я друкарня, Канакоцін—ф-ка «Камунарка», Гофзман—аддз. хлебазаводу, Гурэвіч—Рымарская ф-ка; **акрінспэктарыят асьветы:** Ярмакоў—хлебазавод, Парук—саюз будаўнікоў; **АК КП(б)Б:** Альшэўская—ф-ка «Чырвоны Тэкстыльшчык», Вірг—1-я друкарня, Гарэлік—завод «Дрэваапрацоўшчык»; Драбінскі (ЦП мэталістых) — завод «Камунар», Стральле (ЦСУ)—стал. МЦРК, Шчупак (шпалерная ф-ка)—шпалерн. ф-ка, Кофман (управ. папертрэсту) — шпалер. фабрыка, Канар (завод «Беларусь» —завод «Беларусь», Сандлер (Белдзяржстрах) — Белдзяржбуд, Белашэўскі (Камвуз)—Белдзяржбуд, Грабузаў (Лесбел) — Гандальбуд, Давідовіч (Наркампрацы) — ф-ка «Кастрычнік», Вайнбэрг (яч. «Камунарка»)—ф-ка «Камунарка», Воск (Дом Камасьветы)—ф-ка «Камунарка», Лазінскі (Белхарчтрэст)—каап. прад. харчавікоў, Каган (ф-ка «Чырвоны Тэкстыльшчык»—ф-ка «Чырвоны Тэкстыльшчык», Лэвітэ (рэд. «Акцябр»)—друкарня АВК, Калмык, (ЦК МОПР'у—п.-к. абутнікаў, Гэльфанд (палітэхнікум)—саюз будаўнікоў, Чарнушэвіч (Наркамгандлю) — пажар. каманда, Шмушковіч (Белжылсаюз)—БЖС, Сьмірноў (саюз паляўнічых)—Аўтакіраўніцтва, Нікіцін (абкамтрэст)—абкамтрэст, Бэлян (АВК) — яч. прыгарад. с.-с., Баіська (Наркамзем) — саўгас Лекерта, Вайцахоўскі (Акрфа)—«Чырвоны Транспартнік і Ўлезла (бульбяная станцыя) —бульб. станцыя.

Усе гэтыя таварышы павінны ў тэрміновым парадку дагаварыцца з тымі ячэйкамі, да якіх яны прымацаваны, і прыняць практычны ўдзел у арганізацыі гурткоў.

Культпроп Фрунз. РК КП(б)Б паведамляе, што дакладчыкамі па прапрацоўцы матар'ялаў 3-й райпартканфэрэнцыі і 8 акруговай партканфэрэнцыі зацьверджаны т. т., якія вылучаны для прапрацоўкі тэзісаў. Прапрацоўка павінна адбывацца на адкрытых сходах яч. КП(б)Б з прыцягненьнем на іх членаў камсамолу. Аб дні і часе сходу яч. дагаварыцца з вылуч. дакладчыкамі.

АД МЕНСКАЙ АКК КП(б)Б

АКК КП(б)Б просіць зьявіцца на пасяджэньне парттройкі 9 чэрвеня ў 18 г. у АКК (Энгельса, 28) наступных т. т.:

Пятроўскага Я. Я.—Узьдзенскі р-н, Шорнікава В. Н.—Барысаўскі р-н, Івашкевіча М. А., Кісялёву Г. Т. і Зубовіч В. Я.—Бягомльскі р-н, Сазонава Б. С.—Астр.-Гар. р-н, Бірыла С. Г. і Кісель М. К. — Пухавіцкі р-н, Трахтэнбэрга М. А.—Чэрвеньск. р-н, Кульгавага і Паўкоўскага В.—Халопеніц. р-н, Дашкевіча—яч. Мен. шофэр. курсаў.

СЕНЬНЯ

ЖАКТ № 13 (Пралетарская, 11). Фракцыя ЖАКТ'у ў памяшканьні сталоўкі ЖАКТ'у № 13. Пач. у 19 гадз.

ЖАКТ № 3 (Энгельса, 6). Нарада камуністых жыхароў ЖАКТ'у № 3 у 19 г.

Аб'яднанае пасядж. сэкцый фізыётэрапэўтычнай і дзіцячых дактароў у нэрвовай клініцы ў 20 г. 30 м.

Д-р Б. Цыпкін—Арганізацыя мер барацьбы са скрыўленьнем пазваночніка ў дзіцячым узросьце. Запраш. пэдагогі і фізкультурнікі.

Пры БелМБІТ (Дом Працы, 2-гі паверх, пакой № 2) арганізавана бюро садзейнічаньня курсам завочнага навучаньня. Кансультацыі для асоб, якія цікавяцца гэтым пытаньнем, і курсантаў КЗТН праводзяцца членамі бюро 5, 10, 15, 20, 25 і 30 кожнага месяца ад 18-20 гадз.

Ад камісіі па чыстцы Наркамгандлю. Працяг пэрсанальнай чысткі супрацоўнікаў Наркамгандлю адбудзецца 31 мая ў 19 гадз. (памяшк. Дзяржгандлю, Пляц Волі, 7). Чыстку будуць праходзіць т. т. **Найдус, Кізіла і Дукшт.** Просьба да ўсіх загатоўча-гандлюючых арганізацый, рабочых і служачых прыняць удзел у чыстцы.

ЗАЎТРА

Пасядж. прэзыд. Фрунз. РК МОПР'у—ў 19 г. Запраш. мопраўскі актыў.

Бюро ФК ЦСПСБ разам з АСФК і Аўтадорам наладжвае агульна-гарадзкую дэманстрацыю фізкультурнікаў і велёсыпэдыстых, прысьвечаную XIII зьезду КП(б)Б і фінішу ўсебеларускага зорнага велё-прабегу. Збор на Пл. Волі ў 17 з паловаю гадз.

Клюб друкароў. Бюро фізкультуры ЦСПСБ сумесна з праўленьнем клюбу арганіз. агульна-гарадзкі вечар фізкультуры, прысьвечаны ўсебеларускаму зорнаму велё-прабегу. Пач. у 21 гадз. Білеты па прадпрыемствах.

Клюб камунальнікаў (Няміга, 8). Сход партыйцаў і камсамольцаў, якія жывуць у дамах ЖАКТ'у № 7. Пач. у 18 гадз.

Дом асьветы. ЦП саюзу працасьветы закупіла для членаў саюзу спэктаклі ў памяшканьні летняга тэатру «Прафінтэрн» **на 5 чэрвеня** «Чалавек з партфэлем» і опэру **на 3 чэрвеня** ў памяшканьні Дзяржтэатру «Аида». Білеты ў канц. Дому з 12-14 і з 18-22 г.

КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ РАБОЧЫХ НА МЭДФАК

9-месячныя курсы для падрыхтоўкі рабочых на мэдфак пачынаюць працаваць 1 чэрвеня з 17 з паловаю г. у анатамічным корпусе (Універс. гарадок).

ПАСЬЛЯЗАЎТРА

МенАК КП(б)Б (заля пасядж., 3 пав., вул. Энгельса, 28), **Фрунзаўская раённая нарада** рабкораў, рэдактароў насьценгазэт і прадстаўнікоў цэнтральных газэт. Пач. у 18 гадз. Парадак дня: задачы друку ў перавыбарах фабзаўмясцкомаў, задачы насьценгазэт у асьвятленьні работы партзьезду.

Адказны рэдактар Ян. АСЬМОЎ.

Калектыў супрацоўнікаў канторы газ. «ЗЬВЯЗДА» выказвае сваё спачуваньне супрацоўніку канторы т. ДЗЯТЛЕНКУ з прычыны трагічнай сьмерці яго сына АНАТОЛЯ.

ВЫШЛІ З ДРУКУ І ПАСТУПІЛІ Ў ПРОДАЖ

Я. ВАСІЛЕВІЧ. КП(б)Б у барацьбе за бальшавіцкую лінію (АД XII ДА XIII ЗЬЕЗДУ КП(б)Б). Стар. 16. Цана 3 кап.

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР. Нядзеля, 1-га чэрвеня. ОПЭРА „АИДА“

Тэатр саду „Прафінтэрн“. Мастацкі перасоўчны тэатр „КРАСНЫЙ ФАКЕЛ“. Нядзеля, 1 чэрвеня, для МЕНБУДУ. ЧУДАК камэдыя ў 4-х дзеях.

КІНО-ТЭАТР КУЛЬТУРА. Мастацкі фільм у 7 частках СЭКТАНТЫ. Звыш праграмы кіно-часопісь Саўкіно № 25. Пачатак роўна а 7 г. Каса ад 5 гадз.

КІНО ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ. Амэрыканскі мастацкі фільм 1.000 КОНСКІХ СІЛ (Бура ў Каліфорніі). Звыш праграмы: КУЛЬТУРФІЛЬМ. Вытворчасьць электрычн. лямпачак. Пачатак 1-га сэансу а 7 г. увеч. Каса ад 5 г.

КІНО САД (Савецкая. 71). ПАТ і ПАТАШОН у новай камэдыі ПАЧАТАК КАР'ЕРЫ кам. у 7 частках. Звыш праграмы хроніка САЎКІНО № 24. Пачатак 1-га сэансу а 9 гадз. Каса з 6 г.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ. ТРУКАВЫ КІНО-РАМАН МІС МЭНД. 2 сэрыі—11 частак у адзін сэанс. У галоўнай ролі Ігар Ільінскі. Пачатак 1 сэансу а 7 гадз. — Каса з 5 гадз.

1-шы дзіцячы кіно-тэатр „Юны Піянэр“. КУЛЬТУРФІЛЬМ ТУРКСІБ у 5-ці частк. Звыш праграмы хроніка „САЎКІНО“. Пачатак 1 сэансу а 2 гадз. дня. Каса з 12 г.

КІНО СПАРТАК. НЯМЕЦКІ БАЯВІК Жыцьцё за Жыцьцё драма ў 10 частках. Пачатак 1 с.—6 г., 2 с.—8 г. 30 м., 3 с.—11 г. Каса—з 5 гадз.

Мастацкая-кіно-аповесьць ВЕЦЕР у ТВАР

ДОМ АСЬВЕТЫ. 5 чэрвеня, тэатрам „КРАСНЫЙ ФАКЕЛ“ у памяшканьні летняга тэатру саду „ПРАФІНТЭРН“ для членаў саюзу працасьветы будзе пастаўлена п'еса „ЧЕЛОВЕК с ПОРТФЕЛЕМ“. Білеты ў Доме Асьветы з 12—2 і з 8—10 гадз. увеч.

ПАТРАБУЕЦЦА для Менскага Белпэдтэхнікуму
1. І аграном з вышэйшай адукацыяй і пэдагагічным стажам для чытаньня лекцый і кіраўніцтва с-г. практыкай.
2. І аграном з сярэдняй ці з вышэйшай адукацыяй для кіраўніцтва вучэбнай фэрмай, чытаньня лекцый і кіраўніцтва с-г. практыкай.
3. Інжынэр-пэдагог для чытаньня машыназнаўства, кіраўніцтва тэхнічнай працай і індустрыяльнай практыкай.
ПЛАТА ПА ЗГОДЗЕ.
Заявы з дакумантамі і водзывамі аб ранейшай працы падаваць: Менск, Савецкая вул., 107, БЕЛПЭДТЭХНІКУМУ.

Навінкі.
Я. СТРУКОЎСКІ. ПЧАЛЯРСТВА, кніжка другая з 42 малюнкамі. Стар. 92. Цана 1 руб.
М. ГОРНЫ (Язадзень) ВЯСКОВАЕ ЛЮСТЭРКА. Стар. 141. Цана 60 кап.
І. ПАЎЛАЎ. БАРАЦЬБА СА ШКОДНІКАМІ Ў ВЕСНАВУЮ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧУЮ КАМПАНІЮ. Стар. 78. Цана 20 кап.
КАМСАМОЛ ЗА СІЛАС. Стар. 30. Цана 5 кап.
БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА

Рабселькоры, низовые газеты не смогут решить тех задач, которые стоят перед ними в подготовке к XVI-му партс'езду и 2-ой областной конференции, НЕ ПЕРЕСТРОИВ В КОРНЕ ВСЮ СВОЮ РАБОТУ.
ПЕРЕСТРОИТЬ РАБОТУ ПОМОЖЕТ БРОШЮРА.
С. ЕВГЕНОВ.
КАК ПЕРЕСТРОИТЬ работу стенных газет и рабселькоров,
КАК БОРОТЬСЯ за действенность заметок.
Цена 30к.
Высылает Западное Областное Отделение Госиздата — СМОЛЕНСК, Советская улица, д. №...

ЗАОЧНЫЕ ГОСКУРСЫ РОСПИСИ (РАЗРИСОВКИ). Роспись по всевозможным тканям: мягким золот., серебр., масляп., рельефн анилин. не расплыв. красками. Бисерн., жемчужн. и мерцающ. пересыпками. Роспись по сосудам, стеклу, целлулоиду, коже и дереву. Полный курс, 12 уроков в 4 мес. К урокам дается свыше 100 рис. (кроме текстовых). По оконч. выд. свидет. Уменье рис. не требуется. Проспект и программа высыл. за 20 коп. мел. мар.
ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ СОНО. МОСКВА, ул. Дзержинского, д. 1.

МЕНСКІЯ КУРСЫ РАДЫЁ-ТЭХНІКАЎ даводзяць да ведама жадаючых паступіць на гэтыя курсы, што прыём заяў працягнут да 2 чэрвеня г. г.

50 К. кошт публікацыі аб згубе дакумэнта

У ВЫПАДКУ НЕАКУРАТНАЙ дастаўкі газэты „ЗЬВЯЗДА“ званіце па тэл. 2-49